

1969 DECEMBER ŠTEVILKA 12 LETO XVIII

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission
by post as a periodical.

M I S L I

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

6 Wentworth St.,
Point Piper, N.S.W., 2027
Tel.: 36 1525

★

Naročnina \$3.00
čez morje \$ 4.00

★

Naslov: MISLI
P.O. Box 136
Double Bay, N.S.W. 2028

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
N.S.W. 2192. Tel. 759 7094

PO 50 LETIH TAVČARJEVE "VISOŠKE KRONIKE"

PO 50 LETIH TAVČARJEVE "VISOŠKE KRONIKE"

Leta 1919 je izšla zadnja povest pisatelja dr. Ivana Tavčarja pod zaglavjem VISOŠKA KRONIKA. Literarna ocena pravi, da je ne le najboljša Tavčarjeva povest, ampak med najboljšimi slovenskimi povestmi sploh.

Dejanje se vrši večinoma NA VISOKEM v Poljanski dolini, kjer je bil Tavčar doma. Iz popisa v povesti lahko razvidimo, kakšno je bilo VISOKO v dobi, ko se povest godi. V poznejših časih je dvorec z vso okolico propadal in samotaril.

Zdaj so začeli — prav za 50letnico Visoške kronike — Visoko obnavljati in pravijo, da je cilj obnove: napraviti spet kolikor mogoče tako, kot je bilo v časih, ko govori o njem Tavčarjeva povest. Tako vsaj beremo v poročilih od doma. Dodali bodo pa še dvorano za razstave in prostor za muzej!

MISLI so pred leti prinašale Tavčarjevo povest "CVETJE V JESENI", ki jo je napisal malo pred VISOŠKO KRONIKO. Slišali smo že željo, da bi prinesle tudi to zadnjo povest živahnega pisatelja. Naj bo željam ustrezno v letniku našega lista za 1970. Dodali bomo ilustracije velikega slikarja Toneta Kralja.

Uverjeni smo, da bo s to napeto zanimivo povestjo našim naročnikom zelo ustrezno. — UREDNIK

Mohorske knjige iz Celovca so tu. Mohorjani v Victoriji in Južni Avstraliji jih dobite pri p. Baziliju v Kew. Cena \$ 3.50. Poština 50 c.

KNJIGE DOBITE PRI MISLIH

SHEPHERD OF THE WILDERNESS — angleška knjiga o Baragu — \$ 1.

"SRCE V SREDINI", spisal Vinko Brumen. Življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka. Vezana \$4, broširana \$3.

ČLOVEK V STISKI, spisal psiholog Anton Trstenjak — \$ 1.

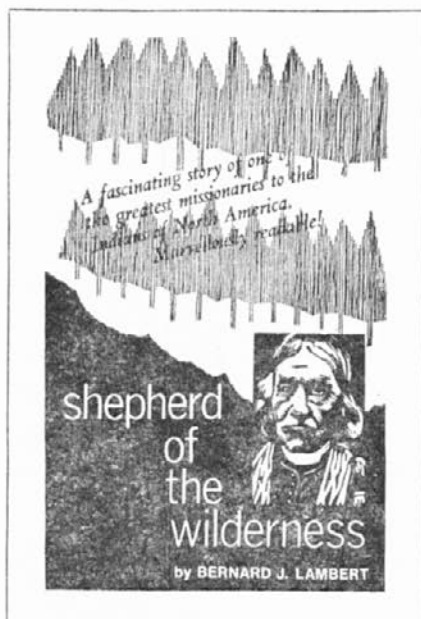
PREKLETA KRI — povest, spisal Karl Mauer — \$ 1.

ROJSTVO, ŽENITEV IN SMRT LUDVIKA KAVŠKA — povest, spisal Marijan Marolt — \$ 3.

DOMAČI ZDRAVNIK (Knajp) — \$ 1.50.

V ROGU LEŽIMO POBITI. — Spisal Tomaž Kovač — \$ 1, poština 25 c.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI — Spisal dr. Filip Žakelj. Krasna knjiga o Baragovem češčenju Matere božje. — \$ 2, poština 40 c.

“ČLOVEK JE TUDI TO, KAR ŠE NI“

BAJE je ROGER GARAUDY, francoski marksistični filozof, prvi zapisal gornje besede. Ko jih prebereš, se ti zde kakor uganka. V resnici ni uganka, je le že poprej znana misel, povita v besede, ki presenetijo. Tako govorijo filozofi. Garaudyjeve besede so se oprijeli drugi filozofi, misleci sploh. Razčlenjujejo jo, razlagajo, kažejo na njen pomen s pogledom na človeka današnjih dni.

Beremo na primer: Sodobni pojavi v človeški družbi so vznemirljivi. Med plemeni in narodi tli sovražstvo in zadobiva grozo vzbujajoče oblike. Nasprotovanje med belimi in črnimi, mrzle in vroče vojne, socialni nemiri, uporna mladina, revolucije, ropi, umori, samomori . . .

Pogled na vse to zbujajo nezaupanje do človeka. Če je človek samo to, ne moremo se zanj navduševati. Zasluži prej pogin kot poveljevanje.

Da nad človeštvom ne obupamo, moramo gledati v njegovo prihodnost. Ta je že v njem, pa še prikrita, do visoke mere nerazvita. Zato je človek že vse tisto, kar bo, vendar šele v prihodnosti. In kako bo s človekom takrat?

Beremo: Človeštvo prihodnosti bo ena sama velika družina, vsi bodo govorili en jezik. Z njim se bodo sporazumevali brez mučnega učenja tujih jezikov. Sovražstva in vojna ne bo. Atomska energija se bo uporabljala le v napredovanje splošne kulture, na ponudbo bo vsem, vsem slojem za vsako delo. Razvoj je zmerom hitrejši. Komaj pred nekaj desetletji je zasvetila prva električna luč, danes je ves planet od nje razsvetljen. Tako bo v

nekaj desetletjih z atomsko silo, človeštvo bo obvladalo tudi moralne odnose in bo pravilno usmerjalo ogromne sile v izgrajevanje zemeljske sreče.

To in še mnogo več pomeni Garaudyjev stavek ljudem, ki verujejo v nenehen razvoj. Pomeni tistim, ki nočejo vedeti za duhovni svet, ki človeku odrekajo — dušo.

Kaj naj naslov tega uvodnika pomeni nam, ki smo pred praznovanjem Rojstva v hlevcu ob Betlehemu! Kljub vsem pogubnim slabostim in grešnostim je človek vreden, da se božje Dete zanj znova in znova rodi. Rodi se zato, da bi človek ob njem postal to, kar še ni, pa je že.

Stari cerkveni očetje so rekli: Bog je postal človek, da bi človek mogel postati Bog — deležen božje narave. Ugankarsko je povedano, nič manj kot Garaudyjev stavek. Govor je — o človeku prihodnosti. Ne v luči evolucije, razvoja po naravi, rečeno je — v luči vere. Razvoj je nekaj velikega — sam Bog mu je dal zagon. Vse več je vera, še bolj je božja. Napravljajo človeka, da je, kar še ni: domačin v domačiji OČETA! Brat Rojenega v Betlehemu!

Naročnikom, bralcem, vsem rojakom

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

“MISLI“

"SVETLE SO ZVEZDICE, TEMNA JE NOČ"

Koroška božična pesem

ZARES SO BILE ZVEZDICE svetle — napovedi Odrešenikovega prihoda so bile pogostne. Prerok za prerokom med Izraelci ga je napovedoval. Tudi med pogani se je dalo zaslediti neko pričakovanje. Pesniki so slutili, da mora priti nekdo, ki je "napovedan". Bile so "zvezdice" — kako lepo jih je zadela koroška božična!

A naj bodo zvezde še tako svetle, nočne teme ne uženejo, umakne se samó vse večji svetlobi. Treba je bilo čakati, čakati. Večja svetloba, Luč sveta, je odlašala prihod, dokler ne prizvonklja "polnost časov". V to predbožično čakanje se je zamislil koroški narodni pesnik, zapisal je prvo vrstico. Ni se ustavljal pri tem čakanju, ni snoval naprej kot znana adventna: Milo so ljudje zdihvali, v grehah in temi ječali — ne, zanj je božič že tu, kar brez odlašanja pohiti v drugo vrstico pesmi:

"da bi Marija prižgala nam luč!"

Zgodilo se je v Betlehemu. V težkih preizkušnjah je moralo človeštvo dozoreti, da je bilo vredno sprejeti Kristusa, Luč sveta. Marija je prižgala to Luč, po njej je Bog poslal svojega Sina, da užene na svetu temo, ki je legla nanj po izgubljeni luči božjega življenja v človeških dušah. Dokler človek sledi tej luči, raste in si ohranja življenje. Luč iz Betlehema prinaša človeštvu mir, ki ga svet ne more dati.

In vendar je danes še toliko teme na zemlji ...

"Njegovi ga niso sprejeli."

Ob tej skrivnosti je obstal nekoč rajni škof Rožman. Napisal je za neki božič tako: Odrešenik ni bil sprejet od tistega ljudstva, katerega je Bog tisoč let in pol nanj pripravljaval. Zakoniti predstavniki izvoljenega ljudstva so ga odklonili, zato ga ljudstvo v celoti ni sprejelo.

Po človeško sodim: Ako bi bili Judje s svojimi voditelji v celoti sprejeli Kristusa, bi pri njihovi dokazani ozkosti in nevoščljivosti do poganov bilo nevarno, da ostane krščanstvo zgolj judovska vera, ne pa vesoljna, za vse različne narode sveta . . .

Povedal je Judom sv. Pavel: "Vam je bilo treba najprej oznaniti besedo božjo; ker jo pa zamejutete in se imate za nevredne večnega življenja, glejte, obrnemo se k poganom . . ."

Narod za narodom je z veseljem sprejemal Luč, ki je prisijala iz Betlehema. Tudi Slovenci smo bili med njimi. Od Gospe svete in od solunskih blagovestnikov je prihajala med naše prednike beseda evangelija. Dolga stoletja je svetila vsemu narodu. Tako še danes.

Prava katastrofa bi bila, če bi se naenkrat ne smatrali več za vredne večnega življenja. Če bi nam Betlehem s svojo skrivnostjo nehal biti luč na poti življenja. Ali naj še mi podpremo temo na zemlji, ki je zaradi človekove trdovratnosti Betlehem še ni mogel pregnati?

Sveti večer Stanka Janežiča

Razmišlja in pesnikuje: Odkropili smo in odmolili. Vonj po mladem brinju zlahkni prostore. Drevesce v kotu še vedno z mahom šepeta o svobodi v gozdu, o tišini in mrazu v temnih nočeh in o snegu. Ko postavimo prve pastirje in ovčke pred hlevce, vdano umolkne.

Marija in Jožef pripotujeta s trudnim smehljajem na ustnah. Jezušček Novorojenec se zaupno smehlja in blagoslavlja. Zdaj je vse v lučkah. Sve-ta noč, blažena noč! Vse stvari pojejo z nami.

Izpod neba nenehoma tiho in mehko sneži.

Jaslice v Bogkovem kotu

Zgodovinar piše: Navada postavljati jaslice v cerkvah in po domovih je že zelo stara. Ni pa mogoče natančno ugotoviti, kje in kdaj se je ta navada začela. Vsekakor zelo lepo izraža vero krščanskega ljudstva v učlovečenje božjega Sina. Včasih so trdili, da je treba začetek jaslic pripisati sv. Frančišku Asiškemu. On je namreč v božični noči leta 1223 spremenil gozdno votlino v hlevček z volom in oslom in osebami sv. Družine. Tam je duhovnik opravil polnočno službo božjo, Frančišek je pa pridigal.

Frančiškova zamisel je bila res lepa in je odgovarjala čutu tedanjega človeka, ki je rad uprizarjal liturgične verske igre. Prizor v Frančiškovi votlini je bil izraz upodablajoče in dramatične umetnosti, ki je tedaj cvetela. Slovenski kraji so dobili jaslice od južnih in severnih sosedov. Sprejeli so jih pa tako radi, da si skoraj ne moremo predstavljati, da niso zrasle na slovenskih tleh. Dobile so pa pri nas poseben — slovenski — značaj.

Ni vse zlato . . .

Ali more biti božič brez Boga? Napisal je nekdo:

Tudi svet, ki obhaja božič brez Boga, se razživlja v razsvetljavi, v razveseljevanju, v kupovanju in razdajanju daril, v izrazih ljubezni in voščil. Škoda le, da pozablja, da ima vse to krščanske korenine. Na prvo sveto noč je prišla z neba svetloba, angel je oznanjal radost in veselje, pastirci so hiteli iskat Dete, da mu izkažejo ljubezen in ga obdarijo.

Današnjemu božiču so premnogi vzeli Boga, zato so razsvetljava, veseljačenje, obdarovanje in voščila brez korenin. Niso iz jaslíc, niso iz Betlehema, kakor bi morala biti. Koliko milijonov dolarjev se izda za darila tistim, ki niso potrebni. Koliko milijonov potrebnih bo prav na sveti večer stradalo — stradalo kruha in ljubezni.

Vpišimo se v društvo tistih, ki so si vzeli za nalogo: pokristjaniti božič!

Božič v domovini

Pisala je "Družina" pred leti: Nikjer ni shojenih poti. Večer je tih in sneg se vanj sviplje. Pesem zvonov je skoraj neslišna. Prihaja od daleč in se izgublja v daljavo. Uspavanko pojo zvonovi, sneg pa pada, pada čisto brez glasu. Drevje odeva v mehko odejo in domačije spreminja v bela svetišča. Vonj po kadilu leži nad vasjo.

Nocoj ni nič v naših srecih sovraštva. Odprla so se ljubezni in sprejela vase skrivnost svete noči. Vsi domovi so postali Betlehem, zato je v naših srecih in nad našimi krovi vonj po kadilu. Božja Družina je ostala pri nas, komaj rojeno Dete se je nasmehnilo . . .

Na zemlji je sveta noč. Bog nam je v podobi nebojlenega otroka prinesel odrešenje. Srca so mu vdana in mu pojo božično pesem. Nocoj med nami ni izdajalcev, nocoj še ne vemo, da bo to Dete nekoč dobilo Judežev poljub. Božja Mati se sklanja na Dete in vse je dobro, vse svetlo. Njena ljubezen nam varuje Boga, da bi ostal med nami. O, Mati, pobožaj ga z varno roko!

Sveti večer je in vonj po kadilu. Nikjer ni shojenih potov. Večer je tih in sneg se vanj vsiplje.

Jaslice v Selah na Koroškem

Poslal župnik Vinko Zaletel

ROJSTVO

I. Burnik

Kajne?

*Naš svet je kot dragulj,
svetal, zdrobljiv in drag.*

*O,
če Bog potisnil bi to žogo
čez rob, čez prag —
tako bi se razbila —*

V temi:

*pijem, plešem in drhtim,
drhtim, kako bi duši žejo utešil
v studencu, ki hladi, hladi. . .*

*Ubog bom letos čakal polnoči,
bogat, hvaležen šel bom po kolenih
do zibelke BOŽIČA.*

PISMO IZ RIMA ZA IZSELJENSKO NEDELJO

"Izseljenska nedelja" je vsako leto prva adventna. Nič za to, če bomo videli to pismo v tisku šele v tretjem adventnem tednu. Za novembrsko številko MISLI ga še nismo imeli. Piše nam vrhovni direktor slovenskih duhovnikov za izseljence: msgr. Ignacij Kunstelj. Pove nam nekaj posebnega: o papeževi veliki skrbi za izseljence. — Ur.

Dragi rojaki!

Ob naši izseljenski nedelji je prav, da se spomimo važne listine, ki se tiče nas na tujem. S posebnim pismom je papež Pavel VI. naročil kongregaciji, ki skrbi za izseljence, naj izda taka navodila, ki bodo v skladu z razmerami v sedanjem človeškem rodu.

Za nas je važno, da navodila zelo poudarjajo osnovne pravice človeka tako v družini kot v družbi. Zato vključi ne samo one, ki zapuste iz gospodarskih ali političnih razlogov domovino, da bi si drugod ustvarili primerno življenjsko eksistenco, ampak tudi sezonske delavce, ki ostanejo daleč od svojih le začasno. Prav tako skupine ljudi, ki delajo v tujini na znanstvenem ali tehničnem polju, pa še končno dijake, ki študirajo na tujih vseučiliščih. Izseljevanje pač podpira medsebojno spoznavanje in sodelovanje, prinaša pa tudi nevarnosti in težave. Po svoje vpliva na versko in narodno življenje.

Rekli smo že, da nova listina zelo poudarja osnovne pravice človekove osebe. Polno pravico do domovine, pravico do duhovnih in materialnih dobrin, ki so potrebne za razvoj osebnosti, pravico do izselitve, do iskanja novega doma izven domovine itd. Posebej poudarja **važnost materinskega jezika**, v katerem človek izraža svoje mišljenje, kulturo in duhovno življenje. V skladu s tem Cerkev skrbi, da imajo izseljenci med seboj duhovnike istega jezika.

Seveda so s pravicami združene tudi dolžnosti. Zato naj izseljenec ceni in spoštuje kulturo, jezik ter običaje naroda, med katerim si je osnoval novi dom.

Vsi vemo, da ob izseljevanju nastaja veliko problemov in težav. Izvirajo iz različnosti krajev

in okoliščin. Premagali jih bomo, če si bomo pomagali kot brat bratu in tako izpolnili zapoved krščanske ljubezni. Listina nalaga posebne dolžnosti škofom, kako naj poskrbe za izseljence, ne izpušča pa ostalih udov božjega ljudstva. Škofje naj ustanove posebno komisijo, ki bo preučevala probleme, sodelovati moramo vsi. Želja je, da bi se ustanovili posebni kolegiji za duhovnike, ki bodo delovali med izseljenci. Bodoči duhovniki med izseljenci naj bodo primerno vnaprej poučeni o značaju svojega apostolata. Naj se informirajo tudi o gospodarskem, socialnem in kulturnem življenju tuje dežele, kamor so namenjeni.

V tej zvezi si ni težko predstavljati, kolik pomen bo imel za nas naš SLOVENIK v Rimu, ko bo uresničen.

Velike važnosti je tudi to, da je zdaj bolj mogoče ustanavljati v tujih škofijah narodnostne župnije ali vsaj "misije", ki so z drugimi župnijami enakovredne. Kjer to ni mogoče, naroča listina, naj se izseljenski duhovnik nastavi v krajevni župniji kot poseben duhovni pomočnik za naseljenca svojega jezika.

Dragi rojaki! Naročeno je torej nam vsem, ne samo škofom in duhovnikom, da se v bratski ljubezni zavzamemo za vse izseljence, naj bodo iz našega naroda ali od drugod. Cerkev nas pozivlje, da z vsemi dobro mislečimi sodelujemo za obnovo sveta, za zmago resnice, pravice in ljubezni.

Dolga vrsta problemov je, ki jih najbolje rešujejo laiki. Preskrba stanovanj, zaposlitve, socialnega zavarovanja, družabnosti, tolmačenja v tujem jeziku in kar je še takega. Pogosto je potrebna obramba pri civilnih oblasteh, da ne pride do neljubih diskriminacij. Duhovnik ne more vsega sam. Nujno potrebuje pomoč svetnih rojakov. Pa tudi v duhovnih zadevah lahko krepko sodelujejo z duhovnikom, posebno je želeli, da se zavzamejo za one, ki so daleč od središč in osamljeni. Razume se, da so vsi poklicani na sodelovanje pri liturgiji ob nedeljah in praznikih.

Z eno besedo, rojaki, bodimo zares vsi ena družina božjega ljudstva! Da bo tako, prosim Boga za blagoslov na vas vse in vam želim blagoslovljen božič ter srečno novo leto. Iz sreca pozdravljeni! — **Ignacij Kunstelj.**

NOV SLOVENSKI MISIJONAR

SKORAJ ISTOČASNO KO NAŠ P. STANKO v Avstralijo, je odšel v afriške misijone med črnce drug mlad franciškan iz Ljubljane — **P. Hugo Delčnjak**. Odšel je prve dni oktobra. Zdaj že nekaj časa misijonari v državi TOGO ob Atlantiku malo nad ekvatorjem. Pridružil se je francoskim franciškanom, ki delujejo v novi škofiji Dapango. Katoličanov je v škofiji 4.000, misijonskih postaj, največ v džungli, imajo pa 60. P. Hugo, edini Slovenec v deželi, jih že pridno obiskuje in vzgaja črnce v evangeljski šoli.

Za slovo iz Slovenije je patru govoril v polni franciškanski cerkvi prelat dr. Vilko Fajčiga. Bila je zelo lepa in pomenljiva slovesnost. Verniki so ganljivo obrede spremljali z velikim zanimanjem in molili za novega misijonarja.

P. Hugo Delčnjak je doma v župniji Nova cerkev pri Celju. Novo mašo je imel leta 1965. Vse od takrat in že prej je srčno želel, da bi mogel postati misijonar. Ta želja se mu je letos izpolnila.

Tudi mi mu iskreno čestitamo in želimo obilico božjega blagoslova v tako oddaljenem Gospodovem vinogradu!

† JOŽKO KROŠELJ

Komaj so bile v tisku besede na ovitku noembrskih MISLI, ki so povedale, da se je letošnji ZBORNIK zakasnil zaradi boleznih sourednika **Jožka Krošlja**, je prišla novica, da je blagi mož umrl. Bilo je v petek 31. oktobra.

Ne vemo, koliko naših ljudi v Avstraliji je rajnika poznalo in vedelo za njegovo javno udeleževanje. Pa ko smo že toliko povedali, naj dodamo vsaj še nekaj vrstic.

Joško Krošelj je bil doma v Kapelah pri Brežicah. Doživel je 67 let. Glavni njegov poklic je bilo časnikarstvo, v domovini tudi politika. Leta 1928 si ga je dr. Anton Korošec vzel za tajnika v belgrajsko ministrstvo in tam je ostal vse do Koroščeve smrti leta 1940. Po vojni je odšel z vso družino v Argentino in bil vsa ta leta glavni urednik tednika Svobodna Slovenija, sourednik ZBORNIKA in še marsikaj.

Poročilo ve povedati, da je prav na dan Krošljeve smrti šla v tisk zadnja stran najnovejšega ZBORNIKA. Torej — potrpimo in počakajmo!

† DR. MIHA KREK

Kdo bi si bil mislil, da bo treba takoj za osmrtnico Jožku Krošlju pisati drugo — **dr. Miha Kreku!** Poročilo o smrti tega moža je prišlo docela nenadno, toliko bolj je pretreslo. Za njim je ostala v slovenstvu v svetu velika vrzel.

Živel in delal je v Clevelandu, Ohio. Ves čvrst in podjeten. V noči med 13. in 14. novembrom ga je zadela srčna kap. Pet dni nato ji je podlegel. Pogreb je bil 22. novembra.

Dr. Miha Krek je doživel 72 let. Rodil se je v Leskovici nad Škofjo Loko, dorasel je v Bòhinju. Doštudiral je v Ljubljani z doktoratom iz prava. V Jugoslaviji je bil večkrat minister, od začetka vojne je živel inozemstvu. Veliko je delal za begunce in izseljence. Komunisti so ga skupno s škofom Rožmanom v odsotnosti obsodili. Na 15 let zapora. V izseljenstvu je bil predsednik Narodnega odbora za Slovenijo in Slovenske krščanske demokracije.

Za krščansko duhovno podobo naroda se je ves žrtvoval. Hodil je po stopinjah svojega soimenjaka Janeza Evangelista in si z njih vred zaslužil častni naslov: Srce v sredini.

P. Basil Tipka

BARAGA HOUSE Tel. 86 7787

19 A'Beckett St., Kew VIC. 3101. Tel. 86 8118

★ NIČ ŠE NE MOREM NAPISATI, kako je pri nas nosil Miklavž in koga so parklji pobrali, saj bo Miklavževa prireditev šele v nedeljo. Tako tudi ne morem objaviti slike kakega prizora opere "Miklavž prihaja." Pa drugič. Prepričan pa sem, da je zahtevala prireditev dosti truda naših pevcev in gojencev Slomškove šole. Prav je, da se že zdaj zahvalim vsem sodelujočim, zlasti požrtvovalni s. Silvestri.

Za gostovanje v Geelongu drugo decembrsko nedeljo smo najeli avtobus, da bodo zlasti otroci Slomškove šole imeli več veselja ter bo ta nastop združen s šolskim piknikom. Upam, da bodo tako vsi zadovoljni. Morda bo takrat tudi p. Stanko Zemljak že med nami za počitnice ter se nam bo pridružil.

★ V soboto 15. novembra zvečer se je v Baragovi dvorani pod cerkvijo vršila 15. redna letna skupščina tukajšnjega Slovenskega društva. Vide-li smo nekaj kratkih slovenskih filmov, poročila starega odbora so bila hvaležno sprejeta, izvolitev novega odbora je potekla v prijetnem vzdušju bratskega sodelovanja in dobre volje, pa tudi zakuska je bila odlična. Nič ne pretiravam, če pravim, da je bila to ena najboljših skupščin, kar jih pomnim v Melbourne. Morda je k temu vsaj delno pripomoglo veselo poročilo, da je Slovenski dom v Carltonu izplačan; pa tudi dejstvo, da smo se k skupščini prvič zbrali v lastni slovenski dvorani, ni brez pomena. Ob besedah zahvale na koncu skupščine se nisem oglasil, ker se je večer že tako zavlekel, pa naj zato tu napišem: Slovensko društvo naj se v Baragovi dvorani vselej počuti **zares doma**. Saj je društvo samo in tudi velika večina članov sodelovala pri gradnji. Samo Bog daj, da bi te prostore, ki so zrasli po nesebičnem prizadevanju slovenske skupnosti, velikokrat uporabljali v kulturno rast našega izseljenskega naroda.

★ Vesel sem in lahko si štejem v ponos, da more naša dvorana služiti tudi drugim dobrim namenom. V sredo 10. decembra bodo na našem odru za svoje dobrotnike nastopili s koncertom gojenci Zavoda sv. Pavla za slepe otroke. Ta družina slepih se tudi naše cerkvice rada poslužuje. Zlasti petje imajo radi, četudi ne razumejo slovenskega jezika. Nedavno sem enega slepih fantov na poti iz cerkve ujel za roko in ga vprašal, če me pozna. Odgovoril mi je: "Oh yes, I know your voice. You are 'Gospod usmilj se!...' Moral sem se smejati. Tudi našo ptičnico s številnimi papigami pridejo kaj radi 'pogledat', kot pravijo. Ob pogledu na to slepo deco se skoraj sramujem, da sem Bogu tako malo hvaležen za vid..."

★ Matica mrtvih v prejšnji številki je napolnila kar celo stran, pa štirih imen pokojnih iz moje tipkarije p. urednik niti ni pripisal. — O omenjenem Romanu Bernichu zdaj že lahko zagotovo povem, da je bil Slovenec, saj ima v Adelaidi teto in sorodnike.

Zdaj delam seznam vseh pokojnih rojakov, ki so umrli po širni Avstraliji in so nam znani. Vem, da ne bo popoln, a seznam bom kasneje izpopolnjeval z novimi imeni in podatki. Doslej sem zbral okrog 270 imen, največ izmed njih je naglih smrti v prometnih nesrečah.

Abecedni seznam pokojnih bom preuredil tudi v seznam po datumih smrti, da se bomo pokojnih rojakov lahko spominjali ob obletnicah pri slovenskih službah božjih.

★ Popoldanski časopisi so v soboto 8. novembra prinesli na prvi strani žalostno zgodbo o osemletnem Francu, ki je videl lastno mater pasti pod

nožem morilca, predno je mogel uteči iz hiše k sošedom. Nas Slovence pa je še bolj pretreslo, ko smo zvedeli, da je umorjena mati Slovenka in je Slovenec tudi njen umobolni mož, ki ji je zadal smrtne rane.

Pokojna **Pavla Krpič r. Flisar** je bila rojena v Prekmurju 1. januarja 1923. Njeni emigracijski dokumenti imajo za rojstni kraj **Doljnji**, torej verjetno manjka druga beseda kraja. Mož Franc je bil rojen v Petrovcih. Leta 1949. sta bežala v Avstrijo, v Avstralijo sta dospela 24. aprila 1951 na ladji "Fairsea". Prva leta je bila Krpičeva družina v raznih krajih Južne Avstralije. Spominjam se, da sem jih pred nekako desetimi leti srečal v Adelaidi. Od otrok je najstarejša hči v domovini, dve sta v N.S.W., dve v zavodih v Adelaidi, najmlajši Frank pa je prišel zdaj pod državno skrbstvo.

Mašo zadušnico sem opravil v petek 14. novembra, pokopali smo pokojno med naše grobove keilorskega pokopališča. Naj počiva v božjem miru!

★ Krsti meseca: **Simon** je ime sinku Rafaela **Šabca** in Jožice r. Grl, ki so ga 8. novembra prinesli iz Pascoe Vale. Isti dan je bil krščen **Robert**, sin Petra **Štublina** in Ane r. Blazinič, Clifton Hill. — 15. novembra sta bila dva krsta: **Peter Edvard** je novi član družine Ladislava **Kozoleta** in Danice r. Feix, Bulleen, **Andrejček** je prirastek družine Ivana **Mariniča** in Olge r. Valentinčič, Box Hill North. — In zopet dva krsta 16. novembra: **Karel**

Anton je osrečil družinico Alojza **Kastelica** in Jožice r. Podkrajšek, North Springvale; **Suzana Marija** pa je prvorojenka Ivana **Kolačka** in Ivanke r. Sedmak, Noble Park. — 30. novembra so bili v naši cerkvi trije krsti: **Julijo Sonjo** je dobila družina Vinka **Kudrna** in Ane r. Poldrugo, Mulgrave; **Štefan Silvester** je ime sinku Silva **Tomšiča** in Livije r. Kresevič, East Keilor; **Marija** je ime hčerki Štefana **Tratnjeka** in Marije r. Kalogeropoulou, Alphyngton. — V Adelaidi smo 22. novembra krstili **Štefana**, sinka Aleksandra **Kreseviča** in Beryl Jeanette r. Klix, Valley View.

★ Poroka samo ena: 29. novembra sta stopila pred oltar naše cerkve v Kew **Peter Krnel** in **Sandra Hervatin**. Ženin je od Sv. Petra na Krasu, nevesta je bila rojena v Melbournu. Sandri bi nihče ne verjel, da ni prišla iz Slovenije, tako lepo govori slovensko. Bila je ena prvih gojenk tukajšnje slovenske šole. — Iskrene čestitke mlademu paru!

★ Božič je že spet pred nami. Seveda bomo imeli polnočnico zopet na prostem pri votlini dvorišča Baragovega doma, le v slučaju slabega vremena v cerkvi. Zopet prosim vernike, naj ne odlašajo s spovedjo na zadnji trenutek, ker bi rad polnočnico začel **točno**.

Naj ob tej priliki vsem rojakom v svojem imenu in v imenu slovenskih sester izrečem najboljše želje za obilico božičnih milosti, srčnega miru in zadovoljstva, pa mnogo božjih blagoslovov v novem letu.

NAŠ BOŽIČNI SPORED

MELBOURNE: Prilika za spoved tretjo nedeljo (21. dec.) pri osmi in deseti maši.

Sreda 24. dec. (vigilija božiča): spoved čez dan (pokličite patra v Domu!) in zvečer od 9 — 11:50. Opolnoči procesija k votlini, blagoslov jaslice, polnočnica. Sledi še ena maša, po njej sopovedovanje.

Božič 25. dec.: maša v cerkvi ob osmih in desetih.

Nedelja 28. dec.: maša ob osmih v cerkvi, ob desetih pri votlini (v slučaju dežja v cerkvi). **Novo leto, četrtek:** maša ob osmih v cerkvi, ob desetih pri votlini (v slučaju dežja v cerkvi), popoldne ob petih v cerkvi. Tako je dovolj prilike, da nihče ne začne novega leta brez maše.

ST. ALBANS: spovedovanje v **torek 23. decembra** od 7:30 zvečer dalje v cerkvi Srca Jezusovega.

NORTH ALTONA: spovedovanja v **petek 19. decembra** ob sedmih zvečer v cerkvi sv. Leona Velikega.

GEE LONG: Spovedovanje v **ponedeljek (22. dec.)** od sedmih zvečer v cerkvi sv. Družine, Bell Park.

BALLARAT: spovedovanje v **soboto 20. decembra** ob sedmih v stolnici sv. Patrika.

MORWELL, Gippsland: spovedovanje v **nedeljo (21. dec.)** eno uro pred večerno mašo v cerkvi Srca Jezusovega. Maša ob 6:30.

ADELAIDE, S.A.: Slovenska maša na **božični dan (četrtek 25. dec.)** ob štirih popoldne v cerkvi Srca Jezusovega, Hindmarsh. Prilika za spoved od dveh dalje.

DR. A. TRSTENJAK OBSOJEN — V AVSTRALIJI

Urednik

V SEPTEMBRSKI ŠTEVILKI MISLI smo na dveh straneh poročali o novi knjigi dr. Trstenjaka: "Hoja za človekom". Eden naših naročnikov — "Veren Tomaž za javnost" — je bral, razmišljal in obsodil. Obsodil je dr. Trstenjaka in urednika MISLI. Napisal je dolgo pismo, predolgo za celotno objavo. Le glavne misli naj bodo navedene iz njega.

"Oba sta duhovnika, poučujta nas katekizem in sveto pismo, ne usilujta nam neko tujo učenost, kot bi rekla Cankarjeva mati. Človeka je ustvaril Bog, ni ga spravila na svet neka žival. Ustvaril ga je iz zemlje in mu vdahnil dušo. Ne na milijone let nazaj, nekaj tisoč let pred Kristusom in to v paradizu. Vidva učita vse nekaj drugega. Ali naj take duhovnike poslušamo?"

Tomaž se je spotaknil zlasti ob dveh stavkih v septembrskem poročilu:

"Že pračlovek pred skoraj 200.000 leti . . ."

"Pisatelj suponira evolucijo človekovega telesa iz prapednika . . ."

"Torej iz živali?" dostavlja žolčno Tomaž.

Obsodba nezaslužena

Če bi Tomaž članek z boljšim premislekom še enkrat prebral, bi moral uvideti, da učeni doktor prav tisto dela, kar mu Tomaž tako toplo na srce polaga. Samo na nekoliko drugačen način.

Trstenjak ve — tudi Tomaž ve — da posvetnjaki na vsa usta uče: človek ni nič drugega kot višje razvita žival. Duše nima, po smrti je vsega konec. V domovini in še marsikje učijo to uradno tudi v šolah, drugod le bolj neuradno, pa enako vztrajno. Vsi slišimo tako govorjenje, vsi ga srečujemo tudi v tiskani besedi. To "tujo učenost" skušajo vsiliti vernikom, ki so tako izpostavljeni velikim skušnjavam in mnogi se jim podajo.

Trstenjak, duhovnik, se je namenil, da bo po svojih zmožnostih pomagal vernim premagovati skušnjave, nevernim pa vsaj malo dopovedati, da nimajo prav. Kaj naj naredi? Po Tomaževo bi jim moral reči: Pridite sem, sedite in poslušajte! Povedal vam bom, kaj učita katekizem in sveto pismo . . .

Ali bi prišli? In če bi jim samo pisal, ali bi z dobro voljo brali? Dejali bi: to že vse vemo, smo slišali in brali, verjeli pa nismo in ne bomo.

Trstenjak je napravil drugače. Ni jih klical k sebi. Ni vzel v roke katekizem ali sveto pismo.

Sam je šel k njim, prav njihovo "tujo učenost" je razgrnil pred njimi in jo začel pred njihovimi očmi razčlenjevati. Rekel jim je: Dobro, prav pravite! Poštena znanost res uči, da je človek na svetu že stotisoče let. Ni stopil na zemljo tak kot je danes. Razvil se je počasi iz nižjih stvari. Verjetno res iz živalim podobnih. Vse to vam priznam. Zdaj se pa prav tu na vašem polju pomenimo o nečem drugem. Znanosti ne ugovarjam, ugovarjam pa vašim zaključkom, ki ste jih naredili mimo znanosti in preko nje. Takorekoč znanosti za hrbotom. Trdim, da je človek od vsega začetka mnogo več kot žival. Ne bom vam govoril o tem kot duhovnik, ki razlaga katekizem in sveto pismo, govoril vam bom kot znanstvenik, ki poleg vaše antropologije obvlada še celo vrsto drugih vej znanosti, cela dolga vrsta jih je. Ko se toliko sklicujete na znanosti, ali hočete poslušati znanstvenika? Upam si vam dokazati iz znanosti, da je človek vse več kot zgolj boljše razvita žival . . .

Na tako povabilo more imeti Trstenjak dosti več upanja, da ga bodo poslušali, oziroma brali njegovo knjigo. In je storil tako. Vso svojo na široko raztegnjeno učenost je zastavil, da je spregovoril z verniki v "samó žival" v njihovem lastnem jeziku in se ni odmaknil od njihove miselnosti. Svojo duhovniško vero je nalašč zase ohranil in je v knjigi ne postavlja na ogled. Njegova knjiga ne kliče naravnost k veri v Boga, kliče predvsem k veri v človeka, spodbija vero v "samó višje razvito žival." Njegov račun je tak: če jih po znanstveni preiskavi do neke mere prepričam, da je človek visoko nad živaljo, se jim bo vera v Boga — če so količkaj iskreni — sama od sebe ponudila . . .

Ali je smel tako?

Neverno vpraša Verni Tomaž: Kako se je smel duhovnik tako podati brezvercem? Kako jim je mogel priznati, da je človek na zemlji že stotisoče let? In da se je počasi razvijal? To ni naša vera . . .

Čujte, Tomaž, takole je stvar! Popolnoma dognano je, da so po svetu, tudi v Avstraliji, v teku časa odkrili vsaj sto podzemeljskih jam in votlin, ki so po stenah, po obokih, po tleh, čudovito umetniško poslikane. In je prav tako neizpodbitno dokazano, da so te slikarije stare na tisoče in tisoče let. Odkritja so jasna, ni jih mogoče tajiti. Beremo:

“Med največja presenečenja sodi ravno odkritje umetniško poslikanih podzemeljskih jam z nešteti drobnimi skulpturami po stenah in po tleh. Saj skrajna ravno učenjaki sami sploh niso mogli verjeti svojim očem, da bi bilo to res iz pradednine. — Zdaj se vsi strinjajo, da je napravil te slike človek iz ledene dobe, ki je živel od 10 do 60 ali celo 90 tisoč let pred nami . . .”

Vse to je neizpodbitno Kaj naj tedaj napravi Veren Tomaž, ki si je zapomnil iz starega katekizma stavek, da je človeka ustvaril Bog nekako pred 6,000 leti? Kako se to ujema?

Sveto pismo je bilo spisano po božjem navdihnjenju — inspiraciji — tam bomo zvedeli. Odpreš knjigo in iščeš. Kaj boš našel? Pred kolikimi tisočletji je bilo? “V začetku”, tako stoji zapisano in to je vse. Nobene številke nikjer. Vere v število let torej Bog očitno ne predpisuje. Če jo z lastnim ugibanjem dosežemo sami, prav! Če je ne, tudi dobro.

Preučevalci svetega pisma so seveda od nekaj ugibali, kdaj bi utegnil biti tisti “V začetku”. Nekoč so uganili, da nazaj do začetka ne more biti več kot kakih 6,000 let. Takrat so pač poznali človekovo zgodovino samo za toliko let nazaj, tudi njegovo pisanje in slikarije. Ko je to zapisal tudi katekizem, ni bilo iz svetega pisma, bilo je zgolj iz človeškega ugibanja. Zdaj vemo, da bilo tisto ugibanje zmotno.

Kaj pa tisto: “Iz praprednika”?

Naš Veren Tomaž misli, da je proti naši veri, če kdo trdi, da se je človekovo telo razvijalo počasi obenem z razvojem — evolucijo — vseh drugih živih stvari na zemlji. Kaže nam besede svetega pisma:

“Tedaj je naredil Gospod Bog človeka iz prahu zemlje in mu vdihnil oživljajočega duha.”

Toda s tem stavkom je povedano le to, da je človekovo telo ustvarjeno iz istih snovi, kot druge stvari na zemlji. Iz zemlje same. Ni pa posebej zapisano, da je bilo že odraslo človekovo telo narejeno v hipu, ali morda vsaj v enem dnevu. Nič ni povedano, koliko časa je poteklo med ustvaritvijo telesa in vdihnjenjem duše. Oboje veže v svetem pismu samo besedica “in.” Čisto lahko si mislimo, da je poteklo veliko časa. Ni nič zoper vero. Ze sv. Avguštin pred mnogimi stoletji je izrekel misel, da je Bog Stvarnik dal zemeljski snovi notranjo postavo, moč in silo, po kateri se sama nadalje razvija. Prav nič ni zoper vero, če mislimo, da se je tako razvijalo in razvilo tudi človekovo telo “iz praprednikov” v živalskem sve-

tu, dokler ni človek v svojem naravnem razvoju dozorel, da je sprejel vase duha — neumrjočo dušo.

Sveti Avguštin — in za njim drugi — so skoraj samo po globokem razmišljanju prišli do mnenja, da je bilo tako. In so rekli, da tako ustvarjanje še dosti bolje razodeva božjo stvariteljsko moč in modrost, kot če vzamemo, da je bil človek ustvarjen — recimo — v nekaj minutah. Poznejša stoletja so njihovo misel potrdila z otipljivimi dokazi, z izkopaninami iz davnih predzgodovinskih dob. Ti sledovi človekovega razvoja se zdijo domala vsem znanstvenim opazovalcem prav tako neizpodbitni, kot prej omenjene slikarije v podzemeljskih jamah.

Torej tudi s priznanjem teh ugotovitev znanosti dr. Trstenjak ni nič “neduhovniškega” storil, ko je pisal svojo knjigo. In tudi ne naš urednik, ko je oceno knjige objavil v MISLIH.

Upajmo, da smo s temi pojasnili pomirili Vernemu Tomažu pretenko vest. Morda bo prišlo prav še komu drugemu. Saj smo pravkar opazili, da je tudi list DRUŽINA v Ljubljani dobival podobna pisma. Njen urednik spodbuja vernike: Ne bojmo se znanosti, če je res pristna znanost, med njo in vero ne more biti nasprotja.

V to prepričanje izzveni tudi vsa Trstenjakova knjiga. Vernemu Tomažu priporočamo: Nabavite si jo in jo pozorno prečitajte!

V SPOMIN NA OBISK

ŠKOFA DR. JANEZA JENKA

DARUJEMO

Za Slovenik

Neimenovan \$ 50; P.B. \$ 16; dr. M. Colja in Mirko šveb po \$ 10; Vili Petelin \$ 7; Martin Simčič \$ 4; Peter Bizjan \$ 2.

Tako je vsota narasla na \$ 200, odposlana v Rim pred Božičem. Skupaj s prejšnjimi pošiljkami smo to leto poslali kar \$ 1,800. Prizrčna hvala vsem! V letu 1970 začnemo od kraja. Gre za VELIKO stvar, ne smemo odnehati — taka je želja (poleg drugih) njega, čigar sliko tu zgoraj dobro poznamo.

Izpod Triglava

V TOLMINU OB SOČI so ob vznožju Kozlovega roba že pred časom našli pokopališče starih Ilirov, ki sega v predzgodovinsko dobo. Izkopavanje nadaljuje goriški muzej. Delo vodi muzejski kustos Drago Svobljak. Doslej so izkopali in preučili 250 grobov, ki so vsi še iz železne dobe. Ni gotovo, da to tedaj živeli tam Iliri.

V IDRIJI PRAVIJO, da ne verjamejo vsega, kar se pripoveduje o starih časih, kako dobri so bili, danes pa da gre vse na slabše. Navajajo zgled iz domače zgodovine. Prejšnjo cerkev sv. Barbare, ki je bila porušena pod bombo leta 1945, so gradili 40 let. Novo cerkev, ki zdaj že nekaj časa ponosno stoji, so zgradili v 2 letih. Res so morali na dovoljenje za zidavo čakati 20 let, pa to je zdaj že pozabljeno.

V NOVEM MESTU je avtomobilska tovarna, ki se je vrgla na izdelovanje originalnih prikolic, karavan. V Essenu na Nemškem je razstavila nič manj kot 23 različnih vrst prikolic. Med njimi je prava hišica za 8 oseb in z vsem komfortom. Naročila prihajajo iz Nemčije, švice, švedske in od drugod. Letos je tovarna izdelala že 10.000 prikolic, prihodnje leto misli povečati proizvodnjo na 15.000. Lotiti se misli tudi izdelovanja avtomobilov.

POD SLOVENSKO ZASTAVO kroži po raznih morjih in oceanih 20 ladij. So last Splošne plovbe, ustanovljene leta 1954. Prvi njeni ladji so dali ime Martin Krpan. Za ustanovitev Splošne plovbe se je združilo 22 velikih slovenskih tovarn. Visok odstotek državnega dohodka prihaja od tod. Slovenske ladje plovejo v vse smeri, tudi okoli sveta.

SLOVENSKI PLANINCI so si "osvojili" vrh gore Anapurna v himalajskem govorju. Leži v državi Nepal. V odpravi slovenskih planincev je 10 ljudi. Odpotovali so že v mesecu avgustu. Pot jih je vodila preko Turčije, Irana, Afganistana, Pakistana in Indije. Vzpon na Anapurno so začeli 25. septembra. Gora je visoka 7973 metrov. Na vrh so prišli 22. oktobra. Prva sta bila Matija Maležič in Kazimir Draksler.

HUDA SUŠA je povzročila občuten padeč vode v slovenskih rekah in tudi drugod po Jugoslaviji. Zaradi tega je obrat v elektrarnah zelo otežkočen in se je bilo bati, da bo marsikje sploh onemogočen. Pomanjkanje elektrike se kruto čuti povsod, mnoge tovarne so brez pogonske sile in poleg ljudi trpi ekonomija kar na splošno. Dežja noče biti. Sredi novembra je bila v Sloveniji skoraj poletna vročina. Vremenski preroki so napovedali dež, pa so morali potem povedati, da dež sicer res bo, pa ne še. Upajmo, da je le prišel.

BLIZU SEVNICE pri vasi Vodice stanuje Franc Frece z ženo in sinom v nalašč za stanovanje izkopani jami. To je zaradi tega, ker je družini od leta 1945 že trikrat pogorela hiša, po vsakem požaru na novo postavljena. Baje je vse trikrat požar zakrivila mati sama po nesreči ali nerodnosti. Četrtrič pa mož ni hotel graditi hiše, rajši je izkopal jamo. Občina jim sicer ponuja sobe v stanovanjskem bloku, pa Frece hoče še naprej živeti — če ne na, pa vsaj v svoji zemlji. Jamo je izkopal prav na mestu nekdanjih hiš.

MIRO CERAR je tudi na mednarodnem telovadnem turnirju v Ljubljani ostal prvak v vajah na konju. Dobil je zlato kolajno za konja, srebrno pa za bradljo in kroge. Med slovenskimi tekmeči se je na konju odlikoval tudi mladi Miloš Vrtič, ki je dosegel četrto mesto. Med odlikovanci od drugod so bili zlasti vidni Japonci.

DVA PODJETNA MARIBORČANA pri 14 letih sta se odločila, da hočeta v svet. Za cilj sta si postavila Tahiti. Brez dokumentov, vendar dobro založena z življenjskimi potrebščinami, sta dospela v Koper. Tam sta se ponoči spravila v ribiški čoln in pogumno odveslala. Bila sta že v nevarnih valovih, ko ju je obsvetil žaromet milice. Seveda sta morala kmalu potem namesto na Tahiti nazaj v Maribor k zaskrbljenim staršem.

EDVARD KARDELJ pridno vzgaja Slovence za zvestobo partijski disciplini. V dveh dolgih govorih jim je tolmačil pomen partije in svaril pred raznimi "kriptomarkalističnimi deviacijami", ki se pojavljajo tudi med člani partije. Poudaril je, da država stoji na proletarjih, ne na narodnostni zavednosti državljanov. Ves govor je bil odmev zaskrbljenosti partije, ki jo skrbi početje inteligence. Inteligenca ni dovolj proletarsko zavedna. Naj si vzame za zgled delavce, navadne, preproste delavce, ki niso strokovno kvalificirani, pa se ne spuščajo v politiko, ki je in mora ostati v rokah partije . . . In tako naprej. Saj je znano, kako Kardelj zna.

“VODNIK PO POMURJU” je naslov knjigi, ki jo je izdala Turistična zveza v Murski Soboti. Knjiga ima 230 strani in zanimivo opisuje kraj za krajem v Prekmurju. Članke so napisali razni strokovnjaki, ki deželico poznajo v zemljepisnih, zgodovinskih in gospodarskih pogledih.

SADJARSTVO V SLOVENIJI je lepo razpredeno, toda ne “nese”. Sadja je preveč, da bi ga mogli z dobičkom prodati. Tudi manjka skladišč in hladilnikov, da bi sadje shranili. Marsikje gnije kar na kupih po šupah ali zakopano v zemljo. Veliko sadja porabijo za jabolčnik in žganje. Oglašajo se zastopniki boja zoper alkoholizem, češ zakaj ne izdelujejo iz sadja več mehke pijače. Odgovor je baje: podjetja, ki se bavijo s tem, rajši izdelujejo umetne brezalkoholne pijače.

NA GORAH PRI IDRIJI so bili na pogrebu sobrata štirje duhovniki s Primorskega. Na povratku domov je njihovo vozilo zadel drzno hiteč avto iz Vidma v Italiji in vsi štirje so utrpeli hude poškodbe. Župnik v Breginju, Franc Drole, je obležal mrtev, Lučko Krajnik iz Kreda je komaj ostal živ, Andrej Tratnik iz Seprenice in Slavko Črnigoj iz Bovca sta bila manj prizadeta, vendar sta morala oba v bolnišnico. Ker so vsi imeli po več duhovnjak na skrbi, je vsaj za nekaj časa ostalo deset cerkva brez duhovnika.

“**OBALA**” V KOPRU je nova revija, ki je začela izhajati pred kratkim. Poročilo pravi, da je

njena zunanja oprema jako sodobna, naravnost razkošna. Vsebina razodeva namen nove revije: povezovati slovensko obalo z ostalim slovenskim prostorom na vseh področjih narodovega življenja in udejstvovanja.

PISMENOST V SLOVENIJI je zdaj že tako splošna, da so lani našteali samo še nekaj manj kot 2% nepismenih. Ob razpadu Avstrije leta 1918 jih je bilo še 14%, potem je nepismenost stalno padala in dosegla leta 1931 nižino 5,54%,

PREŠERNOVE POEZIJE v četrtem angleškem izdanju so v tisku. Založnica te nove zbirke Prešerna v angleščini je ljubljanska Državna založba skupno z neko močno založbo v Londonu. V pripravi je tudi slovenska slovnica za angleško govoreči svet, ki bo mogla služiti kot učna knjiga slovenskega jezika za Angleže, Amerikance in druge angleško govoreče tujce.

V GRADU PODSMREKA pri Višnji gori je ljubljanski etnografski muzej začel z zbirko naroropisnih zanimivosti iz vse Slovenije. V načrtu je zelo veliko tozadevno podjetje, muzej bo predstavljal Slovenijo v malem. Postavili bodo vzorce vseh slovenskih hiš, gospodarskih poslopij in raznih drugih stavb iz slovenske preteklosti. Grad Podsmreka je znamenit še iz časov Valvazorja. Leži ob cesti, ki vodi iz Ljubljane v Zagreb. Tako bo novi slovenski muzej lahko dostopen tudi turistom.

ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Priredila Marija N., Melbourne

XXII

KO STE PREBRALI PREJŠNJE POGLAVJE moje zgodbe, morda mislite, da so knjige moje edino veselje. Pa ni tako. Moje zanimanje gre zelo na široko in polno reči je, ki se z njimi zabavam in imam veselje z njimi. Naj vam jih nekaj naštejem.

Že večkrat sem v svoji zgodbi omenila mojo ljubezen do podeželja in veselje nad športom pod milim nebom. Kadar sem na počitnicah kje na deželi, sem kar naprej v čolnu. Kadar dobim obisk, morajo vsi z mano na vodo. Res ne veslam zelo dobro in mi mora kdo pomagati, da najdem pravo smer. Najdem jo pa tudi sama po vonju vodnih lilij in trave, ali pa cvetočega grmičja, ki raste na bregu. Zelo rada imam, da mi ob krepkem veslanju veter boža obraz in lase.

Še rajši se vozim po morju z jadrnico. Nekoč smo bili v Kanadi in z gdično Sullivan sva se odpeljali s tako ladjo daleč ven na morje. Bila je krasna vožnja. Ko smo se pa ravno obrnili, je eden sopotnikov pokazal na majhen črn oblak na nebu. Ta je čudno hitro rasel in kmalu pokrnil vse nebo. Nastal je silen vihar, ki je našo jadrnico premetaval kot orehovo lupino. Nazadnje nam je zlomil drog in jadro je padlo. Na milost in nemilost smo bili prepuščeni viharju. Nepopisno nas je premetavalo z grebena valov v globočino in spet na vrh. Bilo je zelo razburljivo, moram reči, ali bali se nismo. Imeli smo se za ponosne Vikinge, ki znajo prebrestiti vsako nevarnost na morju. Res je naš čolnar čudovito spretno uganjal vetrove in smo po hudih bojih z vetrovi srečno pristali.

Ali pa tisti čarobni kotichek sveta v Novi Angliji! Tam imam celo vrsto dreves, ki so mi osebni prijatelji. Samo da vam pokažem svoj ogromni hrast! Prirasel mi je na srce in mu pravim kraljevi hrast. Tako mogočen je, da mu izvedenci prisojajo 800 let, če že ne tisoč. Imava se čudno rada. Druga moja prijateljica tam je bila visoka lipa. Stala je bliže hiše in mi je bila bolj pri roki. Neki dan, ko smo imeli strašen vihar, sem zaslišala grozen tresk in udar na hišo. Takoj sem vedela, da je padla moja lipa. Sirota! Toliko let se je mogočno upirala viharjem, zdaj je pa sama tako mogočno padla.

Ljudje mislijo, da nas občutja dosežejo le skozi oči in ušesa, vid in sluh. Motijo se. Razliko med mestom in podeželjem meni ne pomeni samo drugače tlakovana pot in cesta, kar seveda čutijo moje noge. Z vsem telesom živo občutim spremembo, ko sem zunaj mesta. Mestni trušč in ropot udarja v obraz mojim živcem, dobro občutim nenehno korakanje množic po ulicah, čeprav jih ne vidim. Njihovo gomazanje brez vsakega reda mi mori duha. Škripajoči težko obloženi vozovi po trdem tlaku in monotoni glasovi raznih strojev toliko bolj trapijo živce, če se ne moreš raztresti z gledanjem vsega tega življenja okoli sebe. Ljudje z zdravimi očmi se laže privadijo mestnemu trušču in hršču kot mi slepci.

Na deželi človek sreča nepotvorjeno naravo in duše mu ne žalosti kruti boj za obstanek, kot ga srečuje v preobljudenih mestih. Pogosto sem obiskala v mestu tesne umazane ulice, koder živijo ubogi ljudje. Žgoča nejevolja me popade, ko pomislim na bogatine v razkošnih palačah, ki pustijo brez občutka reveže stanovati v takih brlogih. Posebno me srce boli zavoljo otrok v teh krajih, ki se napol oblečeni potikajo po ozkih ulicah in imajo strah pred ljudmi. Tudi zgarane in upognjene starce in starke sem srečevala tam, segala v njihove žuljeve roke in spoznavala, s kakšnim naporom so si občevali svoje borno življenje. Težko so delali, dosegli komaj kaj. Njihovo življenje je pravo nasprotje med trudom in uspehom. Pravimo,

da sta vsaj zrak in sonce zastojniški božji dar vsemu človeštvu. Ali je pa to res? O, človek, kako moreš moliti: Daj nam naš vsakdanji kruh, ko ga sam odrekaš najbolj potrebnim? —

Kadar je le mogoče, me povsod spremlja moj pes. Imela sem jih že mnogo in zelo različnih pesem. Zdi se mi, da pes razume mojo omejenost in ve, da nisem kakor drugi ljudje. Kadar sem kje samotna, se drži prav pri meni. Rada ga imam, visoko cenim njegovo naklonjenost in se veselim njegovega zgovornega mahanja z repom.

Ali boste verjeli, da včasih igram tudi šah? Kvadrati na moji šahovnici so izdolbeni, da figure v njih trdno sedijo. Namesto črnih in belih figur imam pa večje in manjše. Med igranjem nalahno grem z roko po šahovnici, potipam figure in takoj vem, katere so moje in katere mojega partnerja. Ko on prestavi figuro, hitro iztaknem njeno novo mesto in vem, katero moram zdaj jaz predstaviti, da se igra pametno nadaljuje. Podobno igram tudi "checkers".

Zelo zelo rada obiskujem muzeje in umetniške razstave. Seveda se mi ljudje čudijo, pa ne vedo, kaj jaz vse "vidim" s svojimi prsti. Verjmite ali ne, ko potipam obraz kakšnega dobrega kipa, takoj vem, kaj izraža: ali bolelost, jezo, ljubeznivost, sovraštvo, globoko žalost. Tega sem se naučila z otipavanjem živih obrazov svojih prijateljev, ki so mi dovolili, da sem na njihovih obličjih raziskala vse te izraze. Doma imam medaljo z reliefom grškega Homerja in jo pogoto otipa-

vam. Zelo živo vidim pred seboj ves izraz njegovega obraza, posebno mogočne obrvi. Kaj vse je v njih zapisano!

Tudi v gledališče grem zelo rada. Nekdo ob meni mi v roko črkuje, kaj se godi na odru, in vse živo spremljam, čeprav oko ničesar ne vidi. Prebrala sem seveda že tudi več iger in dramskih del, pa vsako igro dosti globlje doživljam, če sem pri njeni uprizoritvi v teatru.

Iz vsega tega lahko razvidite, da moje življenje ni tako zelo pust. Dostikrat se zelo približam svetu okoli sebe, lahko rečem: to je moj svet. In ko berem, da ljudje včasih vzklikajo, kako lep je svet, si tudi jaz rečem: da, svet je lep! Je pa tudi res, da se včasih počutim zelo zapuščeno in samotno. Zazdi se mi, da stojim pred vratji življenja, ki so pa meni z železnim zapahom zaprta. Nikoli se mi ne odpro. Usoda, trda in neizprosna ne bo dovolila nikoli. Pride mi, da bi trdo vprašala: zakaj je prav meni višja sila to odločila? Pride mi tako, ker še nisem dovolj vzgojena in se ne morem še imeti pod potrebno kontrolo. Vendar se vzdržim, da mi jezik ne izrazi tega, kar čutim v srcu. Moja čustva kapljajo nazaj v mojo notranjost kakor bridke solze. V meni je vse en sam molk. Nato se dvigne iz duše močna nada in mi pošepeta: Čisto veselje pride iz pozabljenja samega sebe! In tako potem skušam napraviti sebi sonce iz svetlobe tujih oči, godbo iz simfonije v tujih ušesih, nasmešek iz smeha na tujih ustnicah . . .

(Zadnje poglavje bo v januarju 1970)

VOŠČILO IZ KANADE

Lucijan Mozetič

ZA BOŽIČ SE ŽELIM OGLASITI prijateljem in znancem ter sploh vsem rojakom v Avstraliji. Saj veste zakaj: voščim vam vsem prav lep in blaženi praznik Gospodovega rojstva. Prav tako tudi srečno novo leto že zdaj, ko se bolj redko oglašam.

Novo je to, da sem letos spet obiskal domovino. Slovenija je tako lepa, da kar vleče k sebi. Zadržal sem se seveda najbolj na sončnem Gorškem, vendar sem delal z drugimi skupaj izlete in romanja. Povsod sem se srečal s številnimi našimi ljudmi.

Bil sem tudi na morju: v Kopru, Piranu, Portorožu in Poreču. Tam je pa toliko turistov iz tujih dežel, da bi komaj verjel. Največ se mi je zdelo

Nemcev, Angležev in Holandcev. Tudi nekaj Čehov je bilo vmes. Zanje je povsod dobro preskrbljeno, hotelov, klubov, zabavišč na izbiro.

Meje so odprte in za prestop nimaš nobenih sitnosti. Ljubljana je lepo mesto in še vedno gradijo. Ljudje so prijazni in postrežljivi.

Tukaj v Torontu smo imeli obisk škofa dr. Leniča iz Ljubljane. Birmal je slovenske otroke in imel druga cerkvena opravila. Cerkevni odbor mu je priredil lepo proslavo v dvorani in tudi zelo smo ga obdarovali za SLOVENIK v Rimu. Obiskal je še druge slovenske naselbine v Kanadi. Zdaj pa se pripravljamo tu za Miklavževanje in velik božični koncert.

Prav lep pozdrav in dobro se imejte! — L.M.

ŠKOFA ROŽMANA "NEVIDNA FRONTA"

Pod gornjim naslovom objavlja v argentinskem "Siju slovenske svobode" kanonik dr. Janez Kraljič odkritja o naporih škofa Rožmana za reševanje Judov pred Hitlerjem in nacisti. Brez dvoma je to za splošno slovensko javnost popolnoma novo. Zato toliko bolj zanimivo. Ponatikujemo tu v izvlečkih. — Ur.

OBUPANI JUDJE SO ISKALI POTI skozi Romunijo in Madžarsko, da bi se rešili proti Rimu. Pot je bila dolga. Sila kola lomi, edina pot je vodila skozi Ljubljano. Pa tudi ljubljanska vrata so bila ozka. Pri Slepem Janezu v šiški je že krčmaril Hitler in geštapo v Ljubljani je bila vsemočna. Milijoni so pot začeli, le stotisoči so jo zdelali.

Nekega dne me je škof Rožman poklical. Dejansko se mu je zatikalo, ko mi je opisoval položaj in me zaprosil, naj mu pomagam pri reševanju Judov. Ob tej priliki mi je škof Rožman dejal: To delo je apostolsko. Papež Pij XII. vodi vse delo in financira. V Rusiji je na delu papežev pronuncij, ki Jude zbira in pošilja v Rim.

Kasneje smo zvedeli, da je bil to Angelo Roncalli, poznejši papež Janez. O priliki bizantinskega kongresa je bil Roncalli Rožmanov gost za en mesec. Delo za reševanje Judov je bilo ogromno. Segalo je od Constanze v Romuniji do Rima. Središče cele pomožne akcije je pa bilo v Ljubljani. Škof Rožman je s svojimi pomočniki delal po na-

logu papeža Pija. Judje na begu so bili o tem poučeni in, ko so se prebili do Ljubljane, so skušali dobiti stike s škofom.

Iz Ljubljane smo odpravljali Jude v okolico Lesnega Brda. Ob dani priliki so jih naši ljudje vodili čez mejo med Črnim vrhom in Razdrtim. Čeprav so šli stotisoči skozi Ljubljano, so ostali izvidnikom nacistov prikriti. Uradno judovstvo priznava, da je papež rešil najmanj 700.000 Judov, skozi Ljubljano pod skrbjo škofa Rožmana od teh 250.000.

Doma smo seveda o vsem molčali. Tudi zdaj ne navajam imen ostalih sodelavcev. Judje so nas sami razglasili. Ko sem prišel v Ameriko leta 1945, so me judovske družine vabile, da bi jim kaj več povedal o Ljubljani in škofu Rožmanu.

Lahko si je misliti, kaj je Rožman pomenil v Vatikanu! Tako tudi lažje razumemo, zakaj je papež Pij XII. prosil Rožmana, naj ostane ljubljanski škof še v tujini, in ga je nagradil z apostolsko avtoriteto nad begunci na vseh kontinentih.

Sedaj vatikansko državno tajništvo pripravlja BELO KNJIGO o reševanju Judov med vojno. Gre za to, da se izkaže zloba očitkov, češ da je bil papež kriv Hitlerjevega divjanja proti Judom. Ljubljanska škofija bo v knjigi gotovo dobila svoje mesto.

Vidite, tako je "narodni izdajavec" škof Rožman "kolaboriral" s Hitlerjem in nacisti. Vsakdo, ki Rožmana maže in blati s to besedo, je umazan podlež in hudobnež. Naj napravi javno izpoved in pokoro!

K O P E R

RIBIŠKI PRISTAN

KOPER — SLOVENSKO OKNO V SVET

Janez Primožič

TO PIŠEM ZA OBLETNICO, odkar nam je škof dr. Jenko pripovedoval v Brisbanu, da je bil Koper nekdanj — otok. Kako je prišlo do tega, da se danes mesto drži suhe zemlje, naj razložim moji pričujoči članek.

Malokomu je znano, da se vzhodna obala Jadranskega morja počasi a vztrajno potaplja v morje. Temu nasprotno se visoko na severu obala Skandinavije polagoma dviga. Vzhodna obala severne Italije se pa neprestano širi ven v morje. Zlasti se to lahko opazi ob izlivu reke Po, ker ta reka prinaša naplavine iz nižje ležečih alpskih krajev. Vsa obširna lombardska nižina je naplavina reke Po. Kako se širi ven v morje, pa zlasti lahko vidimo na mestu Rimini, ki je bilo nekoč obmorsko mesto, danes je pa od morja odrezano. Ta proces se nadaljuje.

Skozi tisočletja je Jadransko morje osvajalo vzhodno obalo in tako od Kopra do Albanije ustvarilo tisoče otokov in čeri. To bi se godilo še naprej, da se niso ljudje postavili v bran, in značilen primer tega boja vidimo v Kopru in Piranu.

PIRAN so ustanovili že stari Grki pred blizu 3.000 leti. Izročilo pravi, da so na nizkem griču za obalo postavili svetilnik in na njem je gorjel "večni ogenj". Ker se ognju po grško pravi "pyros", je baje mesto od tod dobilo svoje ime. Do čim je Piran stal na izpostavljenem rtu, sta bila Izola in Koper otoka. V začetku 19. stoletja se je njun zemljepisni položaj spremenil.

Iz starih kronik povzemamo, da so začeli morje odrivati leta 1826. Z obalno cesto so zvezali Koper in Izolo, ožino med Koprom in celino so zasipali in Koper je postajal manj in manj otok. Tudi danes se Koper še vedno širi na račun morja. Ko bodo črpalke izsesale morsko vodo iz zaliva, bo dobila koprška okolica nove kvadratne kilometre plodne zemlje. Prst bo sicer sprva slana, toda prirodnim rokam ne bo manjkalo dela.

Koper je starinsko-zgodovinsko mesto. Slavno znan je kvadratni trg, ki ga obročajo: katedrala, mestni steber, pretorska palača in Loggia. Vsa ta poslopja krasé kipi, portreti in grbi nekdanjih koprskih dostojanstvenikov. Tu sem so imeli nekoč dostop samo grofi, baroni in sploh plemiči. Drugim slojem je bil vstop prepovedan, da ne bi kvarili razporeženja "gospodi". V katedrali je znana sli-

ka "Marija in šest svetilnikov". Slika kaže v detajlu mesto Koper kot — otok.

Največji razvoj je doživel Koper v XVI. stoletju. Imel je 8.000 prebivalcev, dvakrat več kot Trst. Šele ko je dobil Trst pravni položaj svobodne luke (leta 1719), se je začel Trst na škodo Kopra bolj in bolj razvijati, zlasti pa po razpadu Benetk (leta 1797).

Zgodovina pozna mnogo bojev za posest Kopra. Pretresljiva je legenda, ki popisuje tragičen konec obrambnih bojev prvotnih istrskih prebivalcev proti osvojevalcem Rimljanom. Pred premočnim sovražnikom so se Istrani umaknili navzdol do skrajnega konca svojega polotoka. Toda tudi tam, nekje blizu Pulja, so jih Rimljani obkoli. Da bi ne padli v roke sovražniku, so preostali bojevniki napravili množičen samomor. Baje so Rimljani potem našli istrskega kralja mrvetga na prestolu, poleg njega pa žrtvenik boginje Histrije, ki je dala deželni ime.

Naslednji gospodarji Kopra so bili zelo različni. Bili so razni plemiči, cerkvena gosposka, za nekaj let si ga je prilastil tudi francoski cesar Napoleon.

Danes je Koper "slovensko okno v svet". Po dolgem času je Slovenija dobila izhod na morje. To pa ni važno samo zanjo, tudi za ostale podonavske dedežele, celo za vso srednjo Evropo. Ko se je začel razvijati Trst, Koper s svojo plitvo morsko vodo ni mogel z njim tekrovati in je zelo zaostal. Odkar pripada Sloveniji, se je mnogo spremenilo. Poglavitna zasluga gre novemu pristanišču, ki se še vedno razvija in usmerja pomorski in suhozemski promet preko Kopra v Slovenijo in preko nje. Zelo pomembna je tudi nova železnica, ki povezuje ostale proge v Sloveniji. Naravno je, da se v takem mestu bolj in bolj razvija tudi industrija.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

vsem rojakom širom po Avstraliji!

Janez Primožič, Brisbane

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijskih imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijske vršijo.

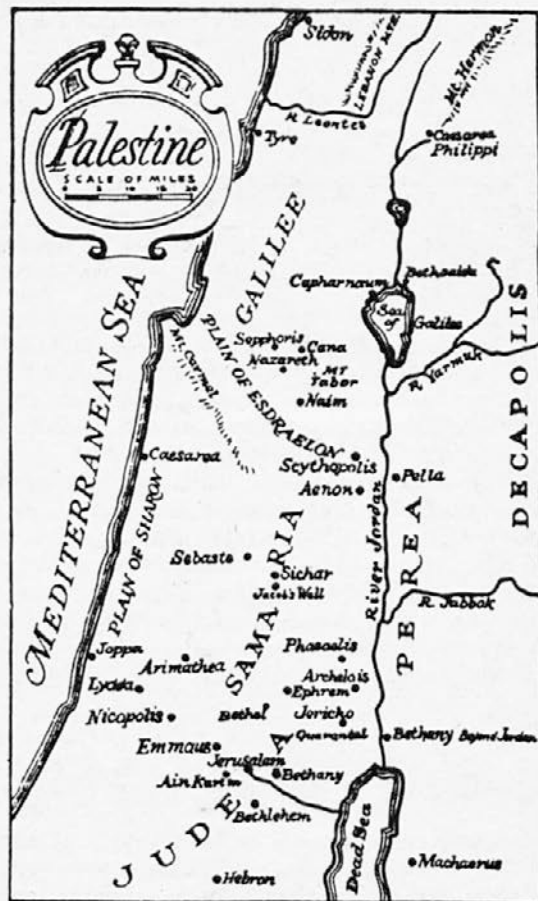
Ce pravimo, da smo Kristusovi moramo Kristusa kar najbolje poznati!

ZAROČENCA MARIJA IN JOŽEF

Z rojstvom Jezusa Kristusa je bilo tako: Ko je bila njegova mati Marija zaročena z Jožefom, je bila, preden sta skupaj prišla, noseča od Sv. Duha. Ker je bil Jožef, njen mož, pravičen in je ni hotel osramotiti, jo je sklenil skrivaj odpustiti. Ko je pa to premišljal, glej, se mu prikaže v spanju angel Gospodov in pravi:

"Jožef, sin Davidov, ne boj se vzeti k sebi Marije, svoje žene; kar je namreč spočela, je od Svetega Duha. Rodila bo sina, ki mu daj ime Jezus, zakaj on bo odrešil svoje ljudstvo njihovih grehov". Vse to se je pa zgodilo, da se je spolnilo, kar je bil Gospod napovedal po preroku, ki pravi: "Glej, devica bo spočela in rodila sina, ki se bo imenoval Emanuel, kar pomeni: Bog z nami".

Ko se je Jožef zbudil iz spanja, je storil, kakor mu je velel angel Gospodov, ter je svojo ženo vzel k sebi. In je ni spoznal, dokler ni rodila sina, in dal mu je ime Jezus.

BILO JE V NAZARETU

Slovesna zaroka je pri Judih imela značaj prave poroke. Vendar je nevesta navadno ostala še kako leto pri starših, nato jo je ženin slovesno odpeljal na svoj dom in se je vršila poročna svatba. Medtem sta se ženin in nevesta malo videla.

Kmalu po Marijini vrnitvi iz Ain Karima je bilo lahko opaziti njeno stanje. Jožef je prišel v veliko zadrego. V Marijino nedolžnost ni dvomil, skupaj sta bila napravila odljubo devištvu, ki naj velja tudi v zakonu. Odkod njena nosečnost? Slutil je nekaj velikega, iz spoštovanja do božje skrivnosti Marije ni vprašal. Vedal je pa, da bi po judovski postavi lahko prišla v javno osramočenje, celo sam bi jo moral naznaniti. Kaj napraviti? Če se na skrivnem stvar uredi, bo menda najbolje. Tako je razmišljal Jožef, toda angelove besede so prinesle vse boljšo rešitev. Brez dvoma mu je zdaj tudi Marija sama povedala, kako se ji je bil prikazal nadangel Gabriel in kako se je vse po božjem uravnavanju zgodilo.

Tiste dni je od cesarja Avgusta izšlo povelje, naj se popiše ves svet. To prvo popisovanje se je vršilo, ko je bil Kvirinij cesarski namestnik v Siringiji. Šel je torej tudi Jožef iz Galileje, iz mesta Nazareta, v Davidovo mesto, ki se imenuje Betlehem — bil je namreč iz hiše in rodovine Davidove — da bi se popisal z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča. Ko sta bila tam, se ji je dopolnil čas poroda. In porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslje, ker zanj ni bilo prostora v prenočišču.

V prav tistem kraju pa so pastirji prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je obsvetila in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jaslje položeno. In v hipu je bila pri angelu množica nebeške vojske, ki so Boga hvalili in govorili: "Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji".

In ko so angeli odšli od njih v nebesa, so rekli pastirji drug drugemu: "Pojdimo torej v Betlehem in pogledajmo to, kar se je zgodilo in nam je oznanil Gospod". In pohiteli so, prišli tja in našli Marijo, Jožefa in dete, v jaslje položeno. Ko so to videli, so povedali, kar jim je bilo o tem detetu rečeno. In vsi, ki so slišali, so se čudili temu, kar so jim povedali pastirji. Marija pa je vse te besede ohranila in jih premišljevala v svojem srcu.

In pastirji so se vrnili in Boga slavili in hvalili za vse to, kar so slišali in videli, prav kakor jim je bilo povedano. In ko je bilo dopoljenih osem dni, da bi bil obrezan, so mu dali ime Jezus, kakor je bil imenovan po angelu, preden je bil spočet.

ŠE NEKOLIKO POJASNILA

Leto Kristusovega rojstva ni natančno znano. Kot že rečeno, prvi bralci so vedeli, v teku časa se je pozabilo. Takrat so namreč šteli od ustanovitve Rima ali po letih vladanja tega ali onega cesarja. Šele v 6. stoletju je neki menih, Dionizij, prišel na misel, da bi naj ves krščanski svet štel leta od Kristusovega rojstva dalje. Po preiskovanju zgodovine je skušal ugotoviti, v katerem letu je bil Kristus rojen. Misli je, da se mu je posrečilo, in z njim vred so verjeli tudi njegovi sodobniki.

Misli, December, 1969

Pisovanje se je vršilo zaradi pravičnega odlaševanja. Jožef je imel kako majhno posestvo v Betlehemu v solastništvu z ondotnimi sorodniki. Verjetno je bila solastnica tudi Marija Tja bo treba potovati in je prišlo kakor nalašč. Tam nihče ne bo ugibal o Marijinem stanju, saj niti ne vedo, da je od zaroke minilo komaj kakih pet mesecev. Res bo v Betlehemu polno drugih gostov, ki bodo prišli k popisovanju, pa nekam se bosta že stisnila za tisti čas, pozneje bo mogoče najti stanovanje v kaki sorodniški hiši. Verjetno je Jožef sploh mislil ostati v Betlehemu in se ne vrniti v Nazaret. Kot dober delavec bi s pomočjo sorodnikov že kako imel zaslužek. Marija je bila verjetno kar vesela, da sta mogla sprva najti le neki skrit in samoten prostorček.

Da je bil Jezus rojen ponoči, vemo iz tega, kar je angel povedal pastirjem. Natačen čas in kraj sta v teku časa zašla v pozabljenje, prvi bralci evangelija so pa vedeli, zato evangelist ni natančneje opisoval. Zgodovinarji, ki so pisali okoli leta 200, pišejo, da je bila rojstna votlina na vzhodnem pobočju betlehemskega griča. Tam je dal cesar Konstantin postaviti veliko cerkev, ki še danes stoji.

Evangelist imenuje Jezusa Marijinega "prvorojenca". To poudarja zato, ker je judovska postava v zvezi s prvorojenci nalagala staršem posebne dolžnosti, pa jim tudi dajala posebne pravice. Tu pa tam se še danes oglasi kak svojevoljen razlagavec sv. pisma, ki trdi, da Marija ni imela samo enega sina, ampak po Jezusovem rojstvu še druge. Češ: zakaj bi se Jezus imenoval prvorojenec, če je bil edinec? Toda že sv. Jeronim, ki je poznal hebrejsko izrazoslovje kot malokdo, je zavrnil tako mnenje iz besedami: "Prvorojenec ni samo tisti, ki mu sledijo še drugi, ampak tudi tisti, ki pred njim ni bilo nikogar." Ta evangelistov izraz torej prav nič ne ugovarja verski resnici, da je bila Marija deviška Mati in ostala Devica tudi po Jezusovem rojstvu.

Nastavil je leto Kristusovega rojstva v leto 748 po ustanovitvi Rima in od takrat do letos je 1969 let. Tega štetja se je oprijel ves krščanski svet.

Pozneje se je izkazalo, da se je Dionizij zmotil vsaj za šest let, morda tudi več. To se pravi, za toliko let prepozno je nastavil leto Kristusovega rojstva. Ko je tako, bi se morda letos moral pisati — 1975. Toda ker z gotovostjo tudi danes stvar ni dognana, menda nihče ne misli na spremembo in bomo še nadalje pisali leta kot zdaj

SONČNICE

Vinko Beličič, Trst

TISTI HIP, KO SO RUDIJU CIGOJU nepričakovano ugasnile vse sanje in šli po vodi vsi mili upi, je svoj gnev stisnil v besede:

"Tak-ko! Zdaj sem pa kuhan in pečen!"

Čutil je, kako mu srce razburjeno utriplje in kako se ves nekako seseda. Še nikdar ni bil huje poražen, še nikdar bolj brez moči. Vse nadaljnje življenje se mu je nenadno pokazalo kot ena sama siva pot v jarmu, s senco biča nad hrbtom.

Vrgel je pismo na mizo; bil je sam, ni se imel komu izkričati. Zdoma ni smel, ker so bili otroci brez ključa in ne bi mogli noter. Sicer pa mu je bilo še bolj prav, da v miru sam požre in prebavi tisto sporočilo, ki je prišlo v modri uradni zalepki.

"Hudič vzemi vse skupaj!" je goreče vzkliknil. Nalil si je pol kozarca žganja ter ga popil v mešanici jeze, obupa in upora. Potem je začel živčno meriti sobo od okna do vrat, od vrat do okna, da bi razmislil, ali je sam kriv — in kolikšna je njegova krivda — ali so krivi drugi, če je zdaj ko polit pes.

— — Cigojeve sanje so se pričele tisti dan, ko je k trgovcu s stavbnim materialom prinesel prazen okenski okvir. Trgovec ga je, znanca, razigrano pozdravil:

"Hej, gospod Cigoj, so se vam mulci že spet stepli?"

"So se, mati jim usmiljena! Še dobro, da ni gospodar slišal, kako se je steklo sesulo."

"Bomo že novega vložili. Ampak jaz, gospod Cigoj, bi se na vašem mestu končno znebil gospodarja in si postavil kaj svojega".

"Vi na mojem mestu!" se je neogljenjo nasmehnil Cigoj. "Veste, kaj so to štirje otroci in ena plača in nič premoženja?"

Trgovec je stopil korak bliže in dejal resno:

"Saj ravno zato! Mislimi je treba malo naprej. Mar boste stanarino večno v zrak metali?"

"Ali mi vidite v srce?" je ginjeno poprijel Cigoj.

"Vaše srce je takšno ko vsako drugo, samo poguma vam manjka," je odvrnil trgovec in zaupno položil Cigoju roko na ramo. "Vem za čedno parcelo, ki je naprodaj."

Ko so onemu zrasle in se zjasnile oči, je vnovič pihnil v plamen.

"Nekoč je bila tam njiva, krompir je rasel pa travo so kosili in živino pasli. Ponuja se vam svet brez kamna. Imeniten vrt bi se dal napraviti okoli hiše. Fante imate, pomagali bi. Namesto da rušijo

tuje, bi gradili svoje. Mar ni tako?"

Rudi Cigoj je zasanjan strmel iz trgovine v zlato poznopoletno sonce.

"O, lepo bi bilo!"

"Stehtajte hranilno knjižico, gospod Cigoj, in se brž odločite! Denar pada, a take priložnosti, kakršna se vam nudi zdaj, so redke."

"Imeti svojo parcelo... kjer bi mulci poleti lahko šotor postavili in rekli 'Na svojem smo!'... A kje je tista parcela?"

"Pri cerkvi zavijete na levo, in potem po prvem kolovozu na desno. Za zadnjimi hišicami se začena gmajna. Preden dobro zagledate železnico, je nekaj njiv. Tista, ki je najbolj k soncu izbočena in tudi najbolj zapuščena, je naprodaj. Na robu gmajne je, ne boste je zgrešili."

Trgovec je pogledal prazni okenski okvir in rekel Cigoju:

"Čez dve uri bo steklo vloženo. Pošljite kakega fanta —"

"Pridem kar sam".

Šel je, našel peščene njive in tudi najbolj k soncu nagnjeno: mlade akacije so se ji že zasadile na robu, do koder so pred sončnim zahodom se gale sence rešelik, jesenov in drena.

Rudi Cigoj je stopal po tistem svetu, vdihal zrak segrete zemlje in zrelega listja, in sonce ga je polnilo s svojim zdravjem. Pijan od sladke skušnjave je v duhu videl rdečo in belo hiško sredi svetlobe, miru in ptičjega petja, hiško z vrati in okni na jug, proti borovi hosti na robu malce vzvišenega obzorja, izpod katerega odseva nevidno morje globoko zadaj, da se krošnje borov ob jasnem vselej zlato nadahnjene.

"Tukaj živeti! Na svojem! S kakšno novo močjo bi človek potem premagoval težave! Kako podjeten, iznajdljiv bi postal!" se je navduševal Cigoj... dokler ni prišel oblak. "Po čem neki je ta zemlja?"

Hodil je po zapuščeni njivi in ugibal, kateri del bi si izbral, če bi jo razdelili. Ni maral biti blizu železnice, in oči so mu obstale na vrtači.

"Tudaj! Da bi iz grmovja, senc in mahu nenehno vrel svež zrak in da bi nam nihče ne mogel vzeti sonca s kakšno novo zidavo. Ta ptičji raj bi bil naš."

S predprazniško napetostjo v duši se je vrnil k trgovcu.

"Videl sem tisti kraj. Bogme, tam bi pa bilo za nas! Ampak zemlje je za mojo knjižico preveč. Ako mi pojdejo vsi prihranki za parcelo, s čim bomo pa zidali?"

"Za enega je sveta res veliko. Ali če se najdete trije kupci, bi po mojem šlo. Za dva že vem, ki se zanimata. Zato se jaz tudi ne bi dolgo pomišljal."

Čez nekaj dni je bil Rudi Cigoj lastnik srednje, slabše tretjine tiste njive. Le malo mu je ostalo od prihrankov, a potolažil se je z mislijo, da je v stavbno parcelo vloženi denar najvarnejši in da hitreje raste ko naložba v banki.

"Fantje, zidali bomo hišo! Z združenimi močmi, se razume. Niste več tako majhni, ne manjka vam moči. Imeli boste svoj dom in svoj vrt. Vi še ne veste, kaj to pomeni: biti na svojem. A jaz in mama sva že sita potikanja po tujih hišah in metanja stanarine v brezdn. Milijoni so nam že šli!"

Pričakoval je več navdušenja, nego ga je videl. Trije starejši fantje so gledali že pač drugam; je najmanjšemu, desetletnemu Dušku, so se zasvetile oči, ko je živo vprašal:

"Psa bomo lahko imeli tam?"

"Seveda ga bomo imeli, Duško, saj bo v tisti samoti tudi potreben!"

Fantič je bil srečen: izpolnila se mu bo davna želja — imeti psa, igrati se z njim, ga voditi na sprehode.

"Jaz ga bom sam izbral in preskrbel! Ime mu bo Feniks."

Gospa Cigojeva je bila treznejša ko njen najmlajši otrok. Ni smela pustiti, da novi ogenj moža preveč vzdigne od zemlje.

"Samo da ne bi začel psa že takoj danes iskati, Duško," je rekla. "Naša hiša še niti temeljev nima. Še celo načrta nimamo. Očka, si mogoče že prosil koga, da ga naredi?"

"Sem," je odgovoril Cigoj.

Ko pa sta bila sama, je žena spregovorila resno:

"Se ne bojiš, da se uprezamo v pretežek voz? Ali naj otrokom pritrugujem kruh, da se kaj prihrani za zidavo?"

"To ne... pa saj ne bomo še jutri zidali. Parcela je naša in nam ne uide. Vsak dan bo več vredna. Prekopal je bom velik kos, da bomo lahko že zgodaj spomladi napravili grede. Vso zelenjavo si bomo sami pridelali — vse od radiča do paradižnikov. Ne bo nam treba drago kupovati pri zelenjarju."

"Prihranek ne bo poseben, če pomisliš, kako daleč bomo imeli na svoj vrt. In tudi zalivati ga bo treba. Koliko bo stala že napeljava vode!"

"Ti vidiš samo senčne strani. Pogumna moraš biti in daleč gledati. Če je toliko drugim uspelo, zakaj ne bi nam?"

Cigojeva nova soseda sta očitno komaj čakala, da zazidata vsak svojo parcelo. Rumeni kopalni in rdeči vrtalni stroji, tovornjaki s peskom, z apnom in opeko, brnjenje svedrov, oglušujoči peket motorjev, zamolke razstrelitve, škripanje samokolnic — in v suhi jeseni sta izmed kupov kamenja in

prsti ena za drugo počasi rasli iz tal dve rdeči hiši.

V ropotu strojev in glasovih zidarjev na levi in desni (ali pred sabo in za sabo, kamor je bil pač obrnjen) je Rudi Cigoj z lopato obračal svojo zemljo, da bi dobro sprhnela v bližnji zimski in bila pripravljena za pomladna semena. Ni se mogel znebiti bridkosti, ko je videl, kako sta soseda na konju. In res sta bili hiši že pred novembrskim deževjem pod streho.

"Kje dobiti denar za zidavo? Kdo mi bo porok, če bom iskal posojilo? Vsak mesec vržem trideset tisočakov v gluho lozo, samo da smo pod streho. In če mi bodo na lepem zmanjkali — kar je zmeraj mogoče —, kaj bo takrat?"

Ko je Duško videl, da se mu želja po psu ne bo tako brž izpolnila, je prišel na drugo misel: postaviti ptičjo hiško. Povedal je to očetu, in Cigoj se je grenko nasmehnil.

"Saj za drugačno res nimamo denarja," si je priznal. "Še dosti, da smo parcelo ogradjili z bodečo žico."

Vrh močnega, v tla zabitega kola sredi Cigojeve parcele se je lepega dne pojavila ptičja hiška z rdečo streho. Čim bolj je rezala zima z nizkimi sivimi oblaki in z burjo, pogosteje sta oče in sin hodila krmit ptice. Ko je končno sneg pobelil tla in jih uklenil v hrustljivo skorjo, ga ni bilo večera, da se ne bi bila sprehodila do parcele. Prosu, ječmenu in sončničnim semenom iz združne trgovine sta dodajala krušne mrvice, jabolčne pečke, razrezane skorjice kruha in sploh vse, kar je po jedi ostajalo na mizi.

Vsakokrat je Rudi Cigoj zamišljeno gledal hiši svojih sosedov, rdeči od opeke, z deskami zabita prazna okna, dimnike, ki so bili še mrtvi.

"Pride pomlad, in nadaljevala bosta... in potem poletje... in jeseni bosta že notri. Kaj pa jaz? Méci kar naprej visoko najemnino, poslušaj treskanje tujih vrat, pa tuji radio, tuji televizor, hrup tujih otrok... in bodi trd ob hrupu svojih... in plačuj še to in ono, zato da si pod streho. Kako neki so si znali pomagati toliki moji znanci? Sem jaz res najbolj neroden in najmanj sposoben?"

Kadar vreme ni bilo prestrupeno, sta oče in Duško od daleč opazovala ptičjo družino, ki se je hodila gostit v hiško: vrabce, ščinkavce, sinice, zelenčke, taščice, kose. Videla sta, da tudi med pticami ni pravega tovarištva — kakor ne med ljudmi; da so tudi med pticami požrešnejše in brezobzirnejše, pa tudi skromnejše in plašljivejše. Nekatero so gospodarile v hiški, druge so pobirale, kar je padlo na tla. Zato sta kdaj prgišče zrnja razsula kar po tleh.

Konec februarja so s televizijskih anten zažvižgali škorci ko nabriti fantje: začutili so pomlad. Zarumenel je dren, napel se glog in zasvetili so se brsti divjih kostanjev.

Gospa Cigojeva je na najbolj zrahljano gredo posejala radič. Potem so prišle na vrsto druge kuhinjske kulture. "Tudi na rože ne smem pozabiti," je rekla in s kopko zagrinjala neznana semenca.

Pri hišah na levi in desni pa je bilo vse živo, kakor da soseda tekmujeta, kateri se bo bolj postavil. Na Cigojevo parcelo je prišla edinole voda v podobi tanke, navpične, na vrhu zasukane cevi s pipo.

"Zdaj imeti denar, dobiti mojstra, naročiti opeko, apno, pesek in cement! Imamo pa samo vodo!" se je grizel Rudi Cigoj.

"Ne bi bilo mogoče najti kakšno brezobrestno posojilo?" mu je pomagala žena, ko je videla, kako si beli glavo, kako mu zginja tek do jedi, kako mu spanje ni več tako otroško globoko in nepretrgano ko prej.

Začel je spraševati med znanci in je videl, da še niso vsi ljudje trdosrčni. (Nikomur ni namreč kot tekmeč ogražal ne premoženja ne časti.) Na tehničnem uradu je vložil prošnjo z vsemi papirji. Upanje, da le pride do lastnega doma, čeprav ga bo leta in leta odplačeval, mu je znova zacvetelo.

"Tudi z moje strehe bo nekdaž zabingljjal zeleni borov vršič!"

S krampom je začel riti po zemlji, da pride do žive skale za temelje, a to je bila bolj nestrpnost ko pravo delo. Kadar se je moral oddahnuti, je razgrnil načrt in okoli svoje hiše v duhu gledal akacije: njih goloto pozno v pomlad, cvetne grozde z davnim sladkim vonjem, gostoto sence v pasjih dneh, zgodnjo rumenino in igrivo obletanje. Umreti na svojem!

Denarja je imel toliko obljubljenega, da bi lahko začel zidati, a mesci so minevali drug za drugim. Plel, okopaval, ogrinjal je grede, zalival mlade paradižnike in jih nakolil.

"Kaj za zlomka se je zataknilo, da dovoljenja tako dolgo ni?" Zaman je hodil drezat na tehnični urad. "Koliko bi zdaj poleteli lahko sami napravili v jutranjih in večernih urah!"

— — No, ko je odgovor nazadnje prišel, je Rudija Cigoja stresel iz oblakov na trda tla in mu sprožil noge v nemirno hojo od okna do vrat, od vrat do okna.

"Zdravo, Rudi!" je vzkliknil Zoran, ki ga je gospa Cigojeva srečala na cesti. "Izbezal sem no-

vega gada, ki ti je voljan pomagati. Drugi teden pljunemo v roke, o svetem Martinu boš vedril pod lastno streho. — Kaj ti pa je?"

Rudi Cigoj mu je vročično ponudil kozarec žganja.

"Pij, dragi in zvesti prijatelj, potem pa preberi tole!"

A Zoran je prej prebral nego pil. Prešlo mu je vse veselje.

"Kaj je?" se je prestrašila gospa Cigojeva.

Zoran je odprl usta in iskal prave besede.

"Oblast je na temelju novega regulacijskega načrta izdala nove predpise," je rekel. "Stavba mora biti odslej na vsaki strani najmanj sedem metrov od tujega sveta. Prej tri in pol, zdaj sedem!"

Gospa Cigojeva ju je prepadeno gledala.

"To se pravi . . . da imamo premajhno parcelo?"

"Bogme, ostalo nam je ni dosti več ko za šotor! Soseda sta zidala še po starem in sta ušla. Mogoče sta vohala, kaj se pripravlja. Zamudili smo. Zaklali so nas po nedolžnem. Ali je revščina krivda? — Pij, Zoran! Hudič naj si glorijsko poje!"

V njihov molk je prihlet Duško.

"Očka, ne uganeš, kaj je zraslo na našem vrtu! Ne uganeš, tudi če se na glavo postaviš! Ti kar jaz povem: sončnica! In koliko jih bo še! Jaz mislim, da so jih posejale ptice."

Vsi razen Duška so šli na parcelo ko na pogorišče, saj so vedeli, kako močno ji je ka čez noč padla vrednost. Kaj zdaj? Prodati zemljo enemu ali drugemu sosedu — ali vsakemu pol — in priti kje do večje? Z izkupičkom izvohati kakšno stanovanje ali ga naložiti v papirje, ki se večkrat ponujajo? Ali pa zaenkrat pustiti vse pri miru?

"Poglej tja,, očka!" je fantič zmagoslavno iztegnil roko.

Sončnica z velikim okroglim cvetom je srečna strmela v sonce: prva med sestrami, ki so bolj počasi razkrivale svoj zlati obraz. A čutile so velikega prijatelja na poletnem nebu in se mu napol miže dale voditi. Na obsojeni parceli se je, napovedovala ena sama zmagovito zibajoča se rumenina.

Duško je ogledoval novi hiši, steklo, v oknih, rumena vrata, sinje žlebe.

"Očka, kdaj bomo pa mi začeli zidati?"

Rudi Cigoj ni smel slišati tega hrepenečega vprašanja, ni smel odgovoriti, zakaj pokazalo bi se, da so se razen sanj o hiši tudi sanje o psu Feniksu razkadile ko dim . . . in da so od vsega ostale edinole sončnice. — "MEDDOBJE"

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Kaj je to: Božična doba?

Na sliki jo vidite. To je čas od začetka adventa do svečnice.

Božična doba se prične na prvo adventno nedeljo.

Advent nas spominja na čas, ko so Judje v stari zavezi pričakovali Odrašenika. Za nas je advent čas priprav na božične praznike. V cerkvi in doma imajo ponekod adventni venec s 4 svečkami. Štiri sveče pomenijo 4 adventne nedelje.

Božič pride 25. decembra in nas spominja Jezusovega rojstva v Betlehemu. Božični evangelij nam pove, kako se je zgodilo.

Novo leto 1. januarja nas spominja, da so Detetu iz Betlehema dali ime Jezus.

Praznik sv. treh kraljev je 6. januarja ali pa tudi na nedeljo poprej. Od daleč iz Vzhoda so prišli trije "Modri" počastit božje Dete v Betlehemu.

Svečnica pride na dan 2. februarja. Spominja nas, da sta Marija in Jožef darovala nebeškemu Očetu dete Jezusa, ko je bil star 40 dni. Darovala sta ga v templju v Jeruzalemu.

Ti so torej prazniki božične dobe. Zapomnite si jih in ne pozabite, kako se jim reče po slovensko. Pomislite tudi, kako se jim reče po angleško, ker tudi to morate vedeti. — Kotiček.

Misli, December, 1969

Miklavža se veseli

Dragi Kotičkarji: — Ta mesec nas bo obiskal Miklavž na naši slovenski zemlji. Veselim se tega in že komaj čakam, da bom videla, kaj mi bo prinesel. V slovenski šoli smo mu napisali pismo in ga lepo prosili, kaj naj nam prinese. Pomagala bom moji sestrici Juditki napisati pismo Miklavžu, ker ona še ne na pisati. Je še premajhna. Mama mi večkrat reče, da ni dovolj samo napisati pismo Miklavžu, treba je, da si tudi pridna. Potrudila se bom, da bo res tako. Lep pozdrav. — Mirjam Bavčar.

Božično pravljico pošilja

Dragi Kotičkarji: — Najprej se moram pomajšati, če ne me p. urednik ne bo pustil v Kotiček. Morebiti me bo kdo tudi tako spoznal. Bilo je v sveti noči. Pastirji so imeli pri sebi na paši petelina, da bi ga drugo jutro zaklali in oskubili. Pa se je že po polnoči oglašil in zapel: Kikiriki! — Zveličar se rodil. Pastirji so se zbudili in se čudili. Pa se oglasi kravica in zamuka: Mu-u-u-u, pa daleč od tu-u-u-u. Pastirji so še bolj poslušali. Pa se oglasi ovca in zaveka: Be-e-e-tlehem, Be-e-ettlehem! Tako so bili pastirji že malo poučeni, kaj se je zgodilo, preden jim je angel povedal še več. Lepo voščilo za sveti božič vsem Kotičkarjem! — Pepček Metuljček.

Iz Prlekije čez Muro

Dragi Kotičkarji: — Zadnjič sem vam povedala, kako smo prišli v rojstni kraj moje mame. Ko smo se nekoliko odpočili, smo šli obiskat atekove starše. Nismo še imeli avta, šli smo kar peš. Prišli smo do široke reke. Mama je rekla, da je to Mura. Bilo je veliko vode in brod ni vozil. Čez Muro smo se peljali s čolnom. Veslal je atek in en striček. Jaz sem se zelo bala, ker je voda zelo šumela in čoln se je zibal. Mama se je tudi bala. Pa smo le srečno prišli na drugo stran. Ata je rekel, da smo iz Prlekije prišli na Prekmurje. Kmalu smo bili na Bistrici. Tam so nas čakali dedek in babica, teta in sestrične. Zopet so se vsi jokali in smejali. Jaz sem pa kar gledala najbolj dedkove brke.

Čez en teden smo se odpeljali na švedsko k teti. Pot je bila dolga. Meni se je zdelo zelo čudno, ko je vlak odpeljal na ladjo. Potem nas je ladja odpeljala z vlakom na drugo stran morja. Pri teti na švedskem smo ostali en teden. Z mojima sestričnima sem govorila slovensko. Včasih sta oni dve govorili med sabo, tako da jaz nisem razumela. — Vesele praznike želim vsem Kotičkarjem. — Majda Gjerek.

članstvu in prijateljem, sorodnim
društvom in vsem rojakom

VESEL BOŽIČ
IN
SREČNO
NOVO LETO!

Slovensko društvo Sydney

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

vljudno vabi na

SILVESTROVANJE

MASONIC HALL, GUILDFORD, 8. zv.

Vstopnice (\$ 2.50) le v predprodaji
(Ovičaj, Tel. 706-185)
Godba: JADRAN. Prosimo,
otrok ne jemljite s seboj!

**SILVESTROV DRUŽINSKI
PIKNIK**

na slovenski zemlji ob 6. zvečer
45 Ferrers Rd., Horsley Park
Družine z otroki vabljene
Za podrobnosti telefon: 560-8149

O d b o r

BODIMO ISKRENI SLOVENC!

Angela Kostevc, NSW.

DRAGI ROJAKI ŠIROM PO AVSTRALIJI, pozdravljam vas prav iz srca! Kličem vam: strnimo skupaj svoje moči, zgradimo si čimprej svoje cerkve in domove! Saj naša nova domovina Avstralija je širokogrudna. Pusti nam, da živimo še naprej po svoje, po svoji veri in po svojih običajih, ki smo jih prejeli od prednikov. Tudi zabavamo se lahko po svoje, nihče nam nič ne oponaša, da smo le poštene. Treba se je držati dela in reda, z drugim narodom pa vljudno govoriti.

Kako pa mi med seboj? Premalo gledamo na skupnost, preveč kritiziramo. Preveč vemo povedati, kakšni so štajerci, kakšni Kranjci in seveda Primorci. Rojaki, takšno kritiziranje ni na mestu. Slovenci smo vsi, sinovi in hčere lepe domovine Slovenije, a nesrečne v teh časih. Zato jo moramo še bolj ljubiti. Naj se nihče med nami ne sramuje priznati svojo narodnostjo, s tem si bomo le pridobivali ugled in spoštovanje.

Moderni smo lahko kljub vsemu. Imamo novodobna vozila, ki nam pomagajo, da se lažje snidemo ali v cerkvi ali na zabavah in ob drugih srečanjih. Televizija se mi zdi bolj postranska stvar. Jaz in moja družina imamo rajši knjige. Beremo slovensko, angleško in nemško. Knjige nas bolj zadovoljijo kot televizija. Na televiziji gledaš pri-

zore, ki ti ne povedo mnogo, drugi dan jih že pozabiš. Knjigo lahko spraviš na polico in jo spet in spet vzameš v roko.

Za našo skupnost je zelo prav, da se shajamo na zabavah in prireditvah. Koristno je, da se skupaj poveselimo. Prav nič pa ni treba, da se zraven napijemo in izgubimo pamet. Prav je, da se tudi na to med seboj opozarjamo. Kdor se zna v družbi obnašati, kot se spodobi, ga bodo vsi na prihodnji zabavi iskreno pozdravili in sam bo komaj čakal, da se spet snide z rojaki. Tako je tudi prav.

K vsem tem tu omenjenim dejavnostim skušajmo pritegniti našo mladino, naše otroke. Če jim bomo svoje slovensko življenje znali prav prikazati z besedo in zgledom, nas bodo spoštovali in se domače počutili v družbi odraslih rojakov. Vse, kar je v zvezi z našo vero in našo narodnostjo, zasluži, da posredujemo našim otrokom. V naši družini, kjerkoli smo skupaj, naj dobijo vsaj nekaj našega narodnostnega duhovnega bogastva, v prvi vrsti seveda naš lep materni jezik.

Zavedam se, da nisem nič slabega povedala, zato se tudi ne bojim kake zamere. Še enkrat pozivljem vse rojake: bodimo složni, pa bomo močni in trdni, pa nam bo mogoče še marsikaj doseči.

NARODNA PRIPOVEDKA O JAKOBU KOVAČU

Poslal Ivan Štrucelj

XII.

JAKOB JE BRŽ ORGANIZIRAL močno strazo in se razglasil za lastnika gradu. Vsi so ga ubogali, ker so videli, da je grofična vsa zanj. Dal je vkleniti Marka in Jureta in jima napovedal sodbo. Vsi so mislili, da bosta šla v smrt, pa Jakob tega ni hotel. Pustil ju je živeti, le roke jima je dal odsekati v zapeljstvu. Tudi to bi ne bilo hvale vredno, če bi bilo res, v pripovedki se pa na to ne gleda. Lepo pa je, ko pripovedka dostavi, da jima je grofična sama lajšala rane in jih končno ozdravila. Tedaj jima je Jakob dal denarja za njuni družini in ju poslal domov. Grofična je na skrivnem še dodala nekaj zlatnikov.

Graččak Jakob je zavladal nad vso deželo in bil tako dober vladar, da so ga vsi iz srca ljubili. Z grofično sta pripravljala poroko in velikansko

gostijo. Poprej je pa še poslal po starega kovača Jakoba in njegovo ženo, ki sta mu bila za starše. Pripeljali so ju zelo slovesno in vsi so bili veseli. Do konca življenja sta ostala na gradu.

Ženin in nevesta sta se zelo resno pripravljala na poroko. Vsak dan sta hodila na molitev v grajsko kapelo in prosila za božji blagoslov na njuno zvezo. Končno je napočil tisti veseli dan. Svatovščina je bila nad vse lepa, še posebno zato, ker sta prišla tudi Marko in Jure s svojima družinama, ki so bili vsi sijajno postreženi in zopet so dobili denarja. Marko in Jure sta se zahvaljevala Jakobu, da ju je pustil živeti, on je pa obema odpustil. Še nove roke bi jima dal narediti, če bi v tistih časih ljudje kaj takega znali.

Tako se konča pripovedka o Jakobu Kovaču. Malo krajša je le kot tista o jari kači.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

P o r o k e

Nikola Zrlič iz župnije Popovič v Dalmaciji in Valerija Suligoj iz Lokovca pri Čepovanu. Priči sta bila Peter in Viktorija Pandžič — 4. 10. 1969.

Anton Bertoncej in Mošenj pri Brezjah in Marija Ambrožič iz Begunj pri Lescah. Priči Stefan Trstenjak in Feliks Bertoncej — 11. 10. 1969.

K r s t i

Susana Magdalena Plevnik, Redfern. Oče Arnold, mati Kunigunda r. Kunač. Botra Martin in Anica Kunač — 20. 10. 1969.

Elizabeta Soraya Dolmark, Lidcombe. Oče Boris, mati Kristina r. Jakop. Botrovala Giuseppe & Zdravka Mazzocco — 1.11.1969.

Jožef Alojz Koren, Botany. Oče Marijan, mati Natalina r. Zrlič. Botrovala Ivan & Nevenka Blažević — 8.11.1969.

Karen Twrdy, Fairfield. Oče Drago, mati Jožefina r. Robar. Botrovala Leon & Jakob Robar — 23.11.1969.

Robertino Maršič, Queanbeyan. Oče Jože, mati Terezija r. Zupančič. Botrovala Martin in Vera Rušnik — 16.11.1969.

Erika Suzi Pečar, Fairfield. Oče Marijan, mati Miroslava r. Dolšek. Botrovala Jože in Jelka Konča — 29.11.1969.

Leanne Larissa Clanfield, Fairfield. Oče Peter John, mati Ana r. Bizjak. Botrovala Franc Mirnik in Vilma Kavčič — 29.11.69.

Diana Ivanka Sonja Grbec, Burwood. Oče Venceslav, mati Kristina r. Coppolino. Botrovala Viktor in Cvetka Koblar — 29.11.1969.

POLNOČNICA NA SVETO NOČ

N. S. W.

AUBURN TOWN HALL

Auburn Road, malo čez Queen St.

(Prav blizu postaje)

Polnočnica bo spet samo tu

Spovedovanje od 10 — 12. Ne odlašajte
na zadnje minute!

Z Vseh Vetrov

KUHARSKE BUKVE seveda poznamo in imamo tudi Slovenci. Koliko različnih imamo, morda vedo naše kuharice. Gotovo pa ne vedo, da ima javna knjižnica v Brooklynu v Ameriki na svojih policah 2,200 različnih kuharskih bukev. Kdo si jih izposojuje, je stvar ugibanja, vsaj za nas. Saj pravijo, da je po ameriških hišah na milijone kuharskih knjig, ki so domača last. Nekatere so tako priljubljene, da jih v trgovinah kmalu zmanjka in jih morajo spet in spet natisniti. Posebno radi kupujejo take, ki imajo poleg "recepisov" tudi mične anekdote iz življenja kuharjev in kuharic. Slovenska menda kaj takega nobena nima. Škoda, kaj?

NEPRIČAKOVAN OGLAS je imela Svobodna Slovenija v Argentini: Družina v Združenih Državah Amerike (U.S.A.) išče osebo za oskrbo dveh otrok. Plačano potovanje in 28,000 pesov mesečne plače. Znanje angleščine ni potrebno. Informacije v upravi Svobodne Slovenije. —Ko bi bilo malo bližje, bi šel urednik Misli vprašat, taka uganka se mu zdi ta oglas.

LUČKA KRALJ-JERMANOVA je Slovenka iz Gorice. Tam je končala glasbene študije. Preselila se je v Argentino. Mestni občinski odbor v argentinskih Bariločah ji je poveril nalogo, da ustanovi nov otroški pevski zbor. Sprejela je in uspela. Njen zbor sestoji iz 45 otroških grl. Prireja dobro uspele koncerte. Otroci so zbrani iz 7 narodnosti. Pojo v raznih jezikih. Med njegovimi pesmimi so tudi slovenske. Na primer: Ježek ima polje, Mrzli veter tebe žene . . .

VATIKAN JE KRIV RUSKE ZASEDBE češkoslovaške, tako je pogruntal neki časopis v Moskvi. Malo poprej je baje papež poslal na Češko celo vrsto duhovnikov iz zapadnega sveta in ti so seveda hujskali čehe in Slovake zoper Moskvo in njen Kremelj. Bila je že velika nevarnost, da se češkoslovaška odtrga od bloka komunističnih držav. Tega seveda Moskva ni mogla trpeti, pa je sklenila invazijo in naval sovjetskih tankov . . .

PAPEŽ LE UTEGNE PRITI V AVSTRALIJU prihodnje leto, ko se bo tu slavila dvestoletnica odkritelja Cooka. Povabilo so mu poslali organizirani avstralski katoliški laiki. Cerkvena oblast bi ne nasprotovala, državna verjetno tudi ne. Sydneyški kardinal Gilroy je po povratku iz Rima povedal, da bi papež kar rad prišel, boji se pa, da

mu čas ne bo dopuščal. Če bi namreč hotel v Avstralijo, bi moral "mimogrede" obiskati še razne kraje v Aziji. To bi mu vzelo vse preveč časa. Bomo videli, če bo kaj iz tega.

REKEL JE TITO v javnem govoru 26. oktobra: Naš tisk je dober. Imamo mnogo odličnih novinarjev, toda v nekaterih časopisih so tudi spisi, da se človeku ježijo lasje. Kaj vse na primer objavlja "Jež?" To so protisocialistični motivi prepleteni s pornografijo. Sprašujem se, kdo ga financira. In takih časopisov imamo še. Pogosto se pa dogaja, da tudi v naših uglednih listih izhajajo članki, ki so skregani z našimi družbenimi gibanji in prizadevanji našega ljudstva. Ne bomo se zatekali k administrativnim ukrepom, ne mislim da je treba takega človeka zapreti. Toda dolžnost komunistov je, da onemogočijo vse tiste, ki se ukvarjajo s takimi rečmi.

NA "MOLČEČO VEČNO" SE OPIRA predsednik Nixon, ko z večjo ali manjšo skrbjo gleda "mirovne" procesije širom po Ameriki in poslušajo njihove zahteve. Glasni so, šumni so, ves svet jih sliši, najbolj pa komunisti v Hannoju. Vendar, mišljeno v odstotkih, so le ogromna manjšina ameriškega naroda, tako si dopoveduje Nixon. Velika večina molči in star pregovor pravi, da kdor molči, je mogoče o njem reči, da pritrjuje. Pritrjuje — komu? Nixon je uverjen, da njemu. Hrupni demonstrantje pa mislijo, da imajo prav toliko pravice "molčečo večino" obračati sebi v prid. Verjetno bo pa "molčeča večina" prej sli slej tudi sama spregovorila. Kako?

PONOŠENA OČALA, ki jih je v naprednih deželah na milijone, so obrnila nase pozornost nekkih karitativnih žensk v Združenih državah Amerike. Skoraj vsi stari ljudje pustijo ob smrti za seboj očala. Tisoči in tisoči živih, ki nosijo očala, si morajo od časa do časa nabaviti nov par. Ponošenih očal nihče več ne uporablja. Ponekod delajo napotje, drugod jih zmečejo med odpadke. Vendar so nekje na svetu ubogi ljudje, ki si ne morejo nabaviti očal, pa bi med množico ponošenih gotovo kakšna pristala prav njihovim očem. Saj navadno ponošena očala ostanejo trdna in uporabna, niso kakor na primer čevlji. Ob mislih na vse to so omenjene žene organizirale pomožno akcijo. Zbirajo ponošena očala, jih lepo sortirajo in označijo, za kakšne oči so narejena, potem jih pošiljajo ustanovam v "nerazvitih" deželah za uporabo ondotnim ljudem.

O B J A V A

DRAGA ROJAKINJA, ne poznam te, ne vem, kje živiš. Še imena ti ne vem. samo, vem da si doma nekje v Medmurju. Slišim, da prihaja k tebi v Avstralijo tvoja sestra iz Zagorja ob Savi. Prosim te, oglasi se mi. Mož tvoje sestre, Ivan Kostevc, je namreč moj brat, ki ga nisem videl že 22 let. — **Jože Kostevc**, 34 Kinkuna St., Green Valley, N.S.W. 2168.

JUGOSLAVIJA je po vsem videzu na isti poti kot češkoslovaška — nazaj v komunizem "brez človečanskega obraza". Na češkem je po Novotnyje vem padcu uvedel nove vrste komunizem Dubček, pa ne za dolgo. Jugoslavija po Rankovičenem padcu sicer ni dobila kakega Dubčeka, pa se je mnogim zdelo, da je njihov Dubček Tito sam. Pisalo in govorilo se je o neodvisnosti parlamentov od partije, o pritegnitvi nepartijcev v važnejše pozicije pri vladanju in še več takega. Vse to z vednostjo, če že ne s pomočjo Tita. Toda na presenečenje Tita samega in raznih Kardeljev so ljudje, posebno "pismeni", vzeli razrahljanost partijskih vajeti vse preveč zares. Bilo je že na tem, da bo Jugoslavija nehala s komunizmom. Zadnje čase je partija dala napraviti za domači tisk nagobčnike. O tej "novi" smeri Titovine je vedela v prvih tednih novembra kar precj povedati Frankfurter Allgemeine Zeitung v poročilih iz Beograda. Bo že res.

"SKUPNOST JPTT" v Jugoslaviji je izdala spominsko serijo prvih jugoslovanskih znamk iz prevrata leta 1918. Takrat je imela lastne poštne znamke tudi Slovenija, tiskane v Ljubljani. Nekateri se še dobro spominjamo tiste, ki jo je napravil Ivan Vavpotič. Kazala je človeka, ki trga vezi — povezanost z Avstro-Ogrsko. Filatelisti jo imajo v veliki časti. Toda JPTT, ki je izdal omenjeno spominsko serijo tedanjih znamk, niti tega "verigarja" niti drugih tedanjih slovenskih znamk ni vključil v svojo zbirko . . . Dišijo pač vse preveč po — slovenstvu . . .

GLADOVNO STAVKO proti lastni vladi je napovedal za dan 1. decembra bengalski ministrski predsednik Dhara v Calcutti. V indijski državi Bengaliji so v zadnjih volitvah zmagali komunisti, toda sestavo nove vlade so morali napraviti s pomočjo drugih strank, ki jih je menda kar 14. In pod to novo vlado ne gre in ne gre. Zmede so ta-

ke, da so samega predsednika pripravile do obupa. V javnem razglasu je povedal, da je bilo v nekaj mesecih od nastopa nove vlade v deželi 378 političnih umorov, poleg njih pa 673 poskusnih. Ker si ne upa drugače napraviti reda, se je odločil za gladovno stavko. Menda po zgledu Ghandija, čigar stoletnico rojstva slave Indijci. Dhara je napovedal, da se bo s tisoči svojih privržencev začel postiti kar na javnih trgih in v parkih v Calcutti, da bo stavka kar mogoče javna. Ker bo moral kljub stavki ves čas tudi "vladati", si bo dal napeljati telefon do svojega ležišča, kjer bo počival in se postil.

P. STANKO PODERŽAJ, ki je z drugimi slovenskimi misijonarji vred kolikor toliko deležen v Calcutti teh nemirov in prerivanj v indijski politiki, tudi s skrbjo gleda v bodočnost. Piše, da se počutijo kakor na vulkanu. Vsak dan lahko izbruhne in bo joj. Ne gre ravno za direktno nasprotovanje verskim ustanovam in misijonarjem, napačnost je v politični situaciji. Toda če pride do revolucionarnih obračunov med strankami, bo pač moral vsakdo v Calcutti imeti svojo kožo naprodaj. Verjetno tudi drugod po Bengaliji.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

§ 9: Mihelca Šusteršič; § 4: Julka Pavlič;

§ 2: Anton Požar, Franc Tomažič, Mile Klemenčič, Jožef Rakušček, Drago Grlj, Janez Krušec, Marija Oražem;

§ 1: Vinka Markovski, Julij Bajt, Anton Židan, Kata Hartner, Alojz Golja, Franc Terlan, Valerija Pančur.

P. PODERŽAJ, INDIJA: Neimenovan: § 20; P. Bernard (namesto božičnih voščilnih kart) § 26; Neimenovan: § 10; Jana Čeh: § 2.

Tako smo mogli patru misijonarju poslati za Božič 160 dolarjev (od prejšnjega meseca § 117).

Pater je zelo zaposlen, dobili pa smo kratko pismo z iskreno zahvalo za vso pomoč v tem letu in voščili za blagoslovljen Božič. Seveda mi njemu: ENAKO!

SLOMŠKOV SKLAD: Neimenovan: § 5; Angela Kostevc: § 2.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W

Telefon za p. Valerijana:

Paddington: 31-3655
Merrylands: 637-7142

Službe božje

Nedelja 21. dec. (tretja v mesecu):

Leichhardt (Roseby & Thornley) **ob 10:30**
CANBERRA (Braddon) **ob 6. pop.**

BOŽIČ, 25. dec. četrtek:

Polnočnica v Auburn Town Hall, pred njo
spovedovanje
Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
Villawood (Gurney Rd.) **ob 10:15**

Sv. Štefan (petek): St. Patrick **ob 10:30**

Nedelja 28. dec. (četrta):

Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
Villawood (Gurney Rd.) **ob 10:15**

Sreda 31. dec. MERRYLANDS, 5. popoldne:
blagoslovitev slovenske cerkve sv. **Rafaela**,
oltarja, orgel itd. Zahvalna pesem, blagoslov.
Pevski zbor bo spremljal vse točke.

NOVO LETO (1. jan.):

Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
MERRYLANDS (sv. Rafael) **ob 5. pop.**

Nedelja 4. jan. (prva)

Merrylands (sv. Rafael) **ob 8:30**
Blacktown (stara cerkev) **ob 10:30**
Croydon Park (sv. Janez) **ob 10:30**

Nedelja 11. jan. (druga):

Merrylands (sv. Rafael) **ob 8:30**
Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**

WOLLONGONG (St. Francis H.) **ob 4.45 pop.**

Nedelja 18. jan. (tretja):

Merrylands **ob 8:30**
Leichhardt (sv. Jožef) **ob 10:30**
CANBERRA (Braddon) **ob 6. pop.**

SPOVEDOVANJE POSEBEJ

24. decembra, sreda, božična vigilijska:

Paddington: 9-10 dop. in 6-7 zveč.

Blacktown: 12-1 pop.

Cabramatta: 1:30 — 2:30 pop.

Sydney (St. Patrick) 4-5 pop.

Auburn Town Hall: od 10 do polnočnice.

PRED OTVORITVIJO NAŠE CERKVE

P. Valerijan

V sporedu božjih služb na levi tu strani vidite, da bo naša cerkev odprta 31. decembra. Datum je torej nastavljen, pa se bojim, da nas bo pošteno lovilo. Trenutno je naša "cerkev" še malo podobna cerkvi. Bo še dosti dela, da bo dostojna za službo božjo. Še je treba pridnih rok **tesarjev, mizarjev, električarjev** in pripravnih prostovoljcev za razna drobna dela.

Naprošeni ste za vse sobote ali kateri koli dan v tednu. Zlasti vse dni med božičem in novim letom bo treba z delom hiteti. Lepo prosim!

Žene in dekleta naprošam: pridite v torek 30. dec. v sestrsko hišo. Boste pletle vence. Primerne zelenje si prinesite same. In na svojih vrtovih imate tudi kaj **cvetja**. Prinesite ga prav tja **naslednji dan, 31. dec. dopoldne**. Vaze bodo čakale na vaše šopke. Tudi pri končnem čiščenju cerkve boste blagohotno pomagale. Iskrena hvala!

Darovi v denarju so bili zadnje čase pičli. Objavil jih bo decembrski "Rafael". Priporočam se za nadaljnje, dosedanji so kar splahneli. Je veliko izdatkov s popravili in adaptacijami, pa jih še bo.

Glede odprtja cerkve naj pripomnim, da bo zaenkrat skromno. Zares "uradna" slovesnost pride, ko bo cerkev obdana z opeko in ji bo dodano stanovanje za duhovnika (zadaj) ter prostor za otroški vrtec.

Kdaj bo to — odvisi od zanimanja in sodelovanja.

Vsi darovi za naš center v Merrylandsu od \$2 nazgor so od 1. julija 1969 naprej takse prosti.

MNOGO SVETONOČNEGA

BLAGOSLOVA

in božičnega veselja vsem rojakom!

Dr. I. Mikula, p. Bernard, p. Valerijan

KIPAR MANZU PRI PAPEŽU JANEŽU

KIPAR JE SAM PRAVIL in tudi napisano je. Papež ga je povabil na ogled v svoje stanovanje. Najprej ga je peljal v privatno študijsko sobo. Majhna soba, podobna pisarni podeželskega odvetnika. Nekaj miz s skladovnicami papirja in knjig. Prenosni pisalni stroj na pisalni mizi, zraven njega kovinasta svetilka. Ob oknu nizek oder, odkoder je papež naslavljal govore ljudem na trgu sv. Petra.

“To je moje okno v svet”, je rekel papež. “Stopite bliže in pogledjte tam razvaline starega Rima. Vidite, svet Julija Cezarja še ni izumrl, naš krščanski svet se pa še ni do kraja rodil. Smo nekje vmes. Krivda je naša. Če bi mi danes živeli, kot so živeli prvi kristjani, bi bilo drugače. Vračamo se k poganstvu.”

Kipar je prikimal, rekel ni nič. Papež ga je prijel pod pazduho.

“Tu doli pod oknom se zbirajo množice, da jim spregovorim. Moja skromna osebnica jim boli malo pomeni. Pomolimo skupaj, pozdravimo se, nagledamo se drug drugega. Če najdejo kaj moči v meni, jaz jo najdem v njih. Saj sem jim samo brat. Da sem jim oče postal, je bilo po volji božji. Važno je, da se imamo radi in se oprimemo vsega, kar nas družijo. Pustimo ob strani vse, kar bi nas spravilo v medsebojna nasprotstva . . .”

Kipar je spet pogledal navzdol. Na trgu so se igrali otroci. Tudi papež jih je opazil. Nasmehnil se je.

“Rad bi jim odprl vatikanske vrtove, ko vem, da nimajo doma igrišča za hišami. Igrali bi se skrivalnice, kopali tunele, skakali bi pod drevjem. Toda to bi zahtevalo spremembo predpisov v tej moji okolici. Za kaj takega je treba bolj močnega moža kot je papež”.

Nato je odvedel kiparja v svojo spalnico. Po stenah so visele fotografije papeževih sorodnikov. Povedal mu je, kdo so. Odprl je omaro, kjer so bila shranjena papeška oblačila. Čisto spodaj njegova uradna obuvala.

“Moji čevlji”, je rekel papež. “Žal, niso mi tako pravšni, kot bi bilo treba”.

“Nekam ozki so videti”, je rekel kipar.

“Ozki, res! Najboljše čevlje sem imel v vojski. Roncalliji imamo vsi velike noge in tisti so mi bili pravšni. Dalo se je hoditi v njih dolge milje, pa nisi bil nič utrujen.”

“V teh tukaj bo najbrž težko hoditi.”

“Strašno! Toda zdi se mi, da je to kos zarote zoper mene. Vedo, da v takih čevljih ne morem pobegniti iz Vatikana.”

Zaprl je omaro in obrnila sta se po sobi. Pred njima je bila postelja. Preprosta, na štirih nogah. Poleg nje nočna omarica z majhnim radijem in gumbom za klicanje. Tudi nekaj knjig, med njimi brevir in sveto pismo.

Kipar se je zagledal v posteljo in ugibal, kako človek spi na postelji, za katero ve, da bo na njej tudi umrl. Rekel ni nič. Zdela se je, da je papež uganil kiparjeve misli. Pokimal je in se zazrl v nasprotno steno. Tam je viselo razpelo s Križanim. Rekel ni nič.

Kipar se je zavedel, da je bilo razpelo edina stvar v sobi, ki je papež ni posebej pokazal ali vsaj omenil. Zdela se mu je, da je uganil papeževo misel. Ko kmet razkazuje obiskovalcu svojo zemljo in njive, mu ne pride na misel, da bi pokazal tudi sonce. In vendar — kaj bi kmet brez sonca? In kaj bi papež brez Križanega? Gledal je na razpelo z nekako zanesenostjo, kakor kdo drug, prevzet od lepote, strmi nad čudom zahajajočega sonca ali nad prvim cvetom vrtnice v novi pomladi . . .

Zopet vljudno vabljeni
na

ŠTEFANOVANJE

PADDINGTON TOWN HALL

(Oatley & Oxford Sts.)

V petek 26. decembra ob 8. zvečer

Dobiček za cerkev in sestrsko hišo

Slov Karitas

NEW SOUTH WALES

Concord. — Tudi jaz voščim vsem rojakom prav vesele božične praznike. Ko pa že pišem, bom povedal eno ali dve za bolj židano voljo. Gotovo poznate rojaka Milana, ki je velik podjetnik in žida hiše. Pri njem dela Mirko, ki ga gotovo tudi poznate. Oni dan je Mirko dobil plačo in videl, da je dobil en dolar premalo. Poklical je Milana na odgovor. Ta mu je rekel, prejšnji teden si dobil en dolar preveč, pa si molčal. Saj to je tisto, je rekel Mirko. Vsakdo se včasih zmoti, ampak na dve pomoti zapovrstjo pa človek ne more molčati, red je red. Ne vem, kako sta se potem zmenila, slišim pa, da še delata skupaj. Druga je pa z vlaka, ko sem se peljal v Sydney. So sedeli smrkovci in kadili, sami dolgolasci. Blizu je sedel star mož in si tudi prižgal cigareto. Smrkovci, predrzni kakor so dandanes, so ga gledali in eden je rekel: Daddy, vi bi morali dajati mladini dober zgled, ali ne veste, kako tobak škoduje? Stari jih je poučil tako. Tudi jaz sem za to, da svet neha kaditi. Pa ne vsi naenkrat, pomislite, koliko ljudi bi izgubilo zaslužek. Začeti se mora polagoma. Od mladih navzgor. Mi stari se moramo nekaj časa še žrtvovati in kaditi, da tobačni delavci ne izgubijo delo. Jaz kadim iz socialnih razlogov, zakaj pa vi? Nič več niso rekli, če sem prav videl, je eden vrgel cigareto na tla in jo pohodil. — **Pepe Matulj.**

VICTORIA

Melbourne. — Božič je pred vrati, za večino od nas čas veselja in radosti. Ne bilo bi pa prav, če bi ne hoteli deliti svoje radosti s tistimi, ki jih je zadela nesreča. Tu mislimo predvsem na našo družino **Fartek**. Kako je osirotela, je v MISLIH prejšnjega meseca lepo popisal p. Bazilij na strani 326. Brez rednika in zadostnih sredstev je ostala mlada žena z 2 otrokoma in enim na potu. Naše društvo se je zavzelo za pomoč osirotelim z denarno zbirko. Dosedanji uspeh želimo objaviti tudi v MISLIH, pa s prošnjo za nadaljnje darove. Obenem naj bo to naše božično voščilo vsem rojakom, zlasti tistim, katerih imena tu navajamo. Dosedanji darovi so:

§ 250: Slovensko društvo Melbourne; § 200: pevski zbor Triglav; § 40: Milan Perčič; § 30: M.

Block Ltd. & Staff; § 20: Fam. J. Varghern, P. Česnik; § 10: P. Brodež, J. Korošec, Rudi Iskra, Janez Bugar, M. Peršič, dr. F. Mihelčič; § 5: J.R. Korošec, Mr. Mrs. Holowko, K. Kodrič, J.B. Novy, A. Žagar, Maks Hartman, F. Lasič; § 4: I. Maljevec, Alojz Mech; § 3: G. Kaytar, N. Burlovič, F.D. Zadel; § 2: V. Oblak, J. Fitzpatrick, A. Curič, J. Znidarsič, M. Simič, M. Peršič, T. Slavič, družine N. Nothnagel, Jelenič, Juriševič, Juraič, Tomšič, Burlovič, Slavec, Valenčič, Vihtelič, Vadnjal, Iskra, Kalčič, Iskra, Batista, Zorzut, Cec; § 1.75: S. Oblak; § 1: A. Krupko, I. Iskra; 30 c: Debeve. — Vsem iskrena hvala v imenu družine in naše skupnosti. — **Slov. društvo Melbourne.**

QUEENSLAND

Brisbane. — Pevci slovenskega cerkvenega zbora se prisrčno zahvaljujemo našemu požrtvovalnemu organistu g. Stanku Siveu, kakor tudi ge. Gizeli Vuga za prijaznost in gostoljubnost v njenem domu pri pevskih vajah. Obema želimo vesele božične praznike in srečno novo leto. Enako tudi vsem dragim rojakom. — Za Pevski zbor: **Naročnica.**

SOUTH AUSTRALIA

Whyalla. — Spet par vrstic iz našega kraja. Zadnje čase se Slovenci kar pridno naseljujejo tu v Whyalli. Ko smo mi pred 11 leti prišli sem, smo bili edina slovenska družina. Našli smo samo 4 samske fante. Zdaj nas je že kar precej, seveda nas pa še vedno posekajo Hrvatje, ki imajo že dolga leta svoj klub. V naši družini je pa novo to, da se je Andreju Romanu, Majdi in Jošku pridružil še Pavel Ivan. Zelo smo ga veseli in se z vso ljubeznijo gnetemo okoli njega. Tako je naša družina ponovno mlada. Lep pozdrav in voščila za blagoslovljen Božič! — **Marta Zrim.**

Dr Mikula je na povratku iz Evrope, svojega sporeda za Božič ni poslal. Gotovo ga bo razposlal osebno po pošti.

NAŠ PRVI BOŽIČ NA FARMI

Joža Maček

PRED PETIMI LETI IN POL smo se preselili iz Canberre na farmo blizu Newcastla. Imeli smo lepo upanje v bodočnost. Vsi trije: žena, jaz in Gregor, ki se je bil malo prej skobacal iz srajčke. Toda narava, okoliščine in še kaj drugega se je kruto poigralo z nami.

Ko smo prišli, je bila mokrota, da sploh nismo mogli na njive. Ko se je končno osušilo, pa naša zemlja ni dobila dežja skoraj dve leti. Vozil sem vodo s 6 milj oddaljenega trga. Ni bilo praznika ne za avto ne zame. Ker je bila na farmi kar dobra stavba za kurjerejo, smo se začeli ukvarjati s kokošmi in drugo perjadjo. Vsake tri mesece smo kupili 350 po en dan starih piščet in kmalu nam je družina narasla na 1000 kljunov.

Najprej smo pa kupili 50 mladih puranov in toliko 6 tednov starih petelinčkov. Če se računa, da je kokoši treba 4 oz. hrane na dan, in vzame v poštev, da prvih 20 tednov ni od njih nobenega dohodka, bo lahko razumeti, kako nam je bilo. Da smo se vzdržali, sem moral hoditi v bolnico na dnevno in nočno delo. Večina plače je šlo za kure, nekaj je ostalo za odplačevanje na farmo.

Upanje sem gradil na prodajo petelinov za Božič. Bili so lepi in težki. Neko jutro, nekaj tednov pred Božičem, sem našel njihov dom — prazen. Noč jih je vzela. Še danes ne vem, kdo si je privoščil ta "hec". Tako so šli računi za Božič po zlu. Purani so bili premladi za zakol, kokošk tudi ni kazalo klati, v kratkem bodo nesle. Kako nepraviti?

Med mladino v kokošnjaku je le ostal petelinček, ki je bil izredno lep. Kdor ga je videl, ga je občudoval. Mi smo ga imeli zares radi in bili ponosni nanj. Prišli so prazniki, moja plača je morala iti za krmo. Ostali smo brez beliča. Slučajno me je v Newcastlu vprašal trgovec, če mu morem prinesiti vsaj enega petelina ali kokoš. Obotavljal sem se z obljubo, naposled sem se vdal. Doma sem se posvetoval z ženo, če naj dam kokoš petelina ali purana. Silno težko sva se odločila za petelina. Gospodarsko je res pomenil najmanjšo škodo med izbiranjem treh. Z muko sem mu prerezal vrat, Gregor je zajokal. Žena je rekla, da ga ne more skubiti, moral sem ga sam. Tudi meni je bilo zelo težko.

Misli, December, 1969

Ko je bil pripravljen za oddajo, sva ga z Gregorjem nesla v Newcastle. Nikoli ne bom pozabil tiste poti. Korakala sva po Hunter ulici. Z desno roko sem vodil Gregorčka, z levico sem stiskal k sebi ubogo petelinjo žrtev. Bilo je na predbožični dan okoli 5. ure popoldne. Srečavala sva nasmejane ljudi, ki so bili obloženi z velikimi škatlami in zavoji — znak božičnega nakupovanja, deloma prav razkošnega. Midva pa med njimi z edinim bogastvom, žrtvovanim petelinčkom, žep pa suh kot poper.

Trgovec je plačal nekaj čez 20 šilingov. Planila sva v pekarijo in kupila zadnjo božično "potico". Nekaj drobiža je ostalo. Zdaj vsaj ne bo treba zamizati, ko bo pri polnočnici prijadral do nas znani cerkveni peharček . . .

Hvala Bogu, kljub vsemu smo Božič lepo praznovali. Za boljše počutje smo "žrtvovali" purančka, prav dober je bil. Kmalu potem so začele nesti prve kokoške in pomagale kriti izdatke za krmo. Potem nam je šlo vedno lepše tja do oktobra. Tedaj nam je vzelo ženo in gospodinjno, Gregorčku pa mammo. Prizadelo jo je, da je ostala nezavestna za dolge tedne in je morala ležati v bolnici. Prav nekako za drugi naš Božič na farmi se je prebudila in smo jo dobili domov. Ni pa bila več tista kot prej in še danes ni. Tako se je moralo zgoditi, da smo se za tretji Božič spet znašli — v Canberri.

Taki so naši "božični" spomini. Ne morem se jih otresti, naj bodo tudi zapisani. Hvala Bogu, prestano je, prijetno pa ni bilo.

Vsem rojakom, znanim in neznanim, prav vesel Božič — z boljšimi in lepšimi spomini, kot so naši!

SILVESTROVANJE

1 Regent St., Paddington,

vogal Oxford St.

Sreda, 31. dec. ob 7:30 zvečer

Igrala bo domača godba.

Vsi vljudno vabljeni.

Rado Lalič N Ivan Frank

ALI ZNAŠ ODGOVARITI PRAV?

Iz angleščine priredila Mira Mar.

V DESETIH TOČKAH TU SPODAJ so povedana nekatera mnenja, ki so lahko pravilna ali pa ne. Poskusi jih presoditi prav in napravi znak pri "prav" ali "napak". Nato beri naprej in kmalu se bo izkazalo, kje je bil odgovor pravilen in kje napačen.

V p r a š a n j a .

1. Bolj ko si vesel in židane volje, manj je nevarnosti za prehlad.
Prav... Napak...
2. Hrušč ne moti spanja, da le ni tako glasen, da bi te zbudil.
Prav... Napak...
3. Eno jabolko na dan drži zdravnika stran.
Prav... Napak...
4. Ženske se bolj bojijo kot moški, da bodo izgubile živce.
Prav... Napak...
5. Prepir med možem in ženo največkrat nastane zaradi denarja. Ali mož premalo zasluži, ali preveč zapravlja.
Prav... Napak...
6. Če v spanju brusiš z zobmi, je to znak, da te v duši nekaj razjeda.
Prav... Napak...
7. Branje pri slabi luči ti pokvari oči.
Prav... Napak...
8. Napram nekaterim pretresom je ženska odpornejša nego moški.
Prav... Napak...
Ne pa zoper električni pretres.
Prav... Napak...
9. Najbolje je, če v zakonu mož in žena drug drugemu čim najbolj strežeta.
10. Vsemu napredku civilizacije nakljub, vsem novodobnim medicinam nakljub, so bili bolj zdravi in odporni primitivni ljudje, ki so živeli pod milim nebom in imeli obilico svežega zraka.
Prav... Napak...

Kaj pravijo znanstveniki?

1. **Prav.** To so dognali pri študiju na univerzi v New Yorku. Našli so, da duševna potrtost človeku dosti hitreje prinese prehlad kot tistemu, ki je vedno vesel. Žalost ni dobra za zdravje.

2. **Napak.** Dognano je, da tudi majhen šum — na primer zelo privit radio — zelo moti zdravo

spanje, čeprav te ne zbudi. Namesto globokega spanja imaš nekaj površnega, zato dosti manj koristi od njega.

3. **Prav.** Dokazano, je, da so jabolka zelo zdrava hrana, celo življenje dosti podaljšajo. Imajo v sebi snovi, ki preganjajo bolezen, torej tudi zdravnika. Med drugim trdijo znanstveniki, da jabolka odstranijo nevarnost kapi v možganih in na srcu.

4. **Napak.** Sicer je res, da kdaj pa kdaj vsak človek misli, da mu bodo odpovedali živci. Skrbne preiskave so pa pokazale, da se to dogaja moškim dvakrat bolj kot ženskam. Morda zato, ker je v današnjem svetu moškemu vedno teže biti na vrhu v tekmah z drugimi. Ženske se res hitreje razburijo ob malenkostnih rečeh, če jih pa zadenejo resne krize in križi, vzdržijo dosti bolje kot moški.

5. **Napak.** Je že res, da je prepir med zakonci pogosto zaradi denarja, toda pravi vzrok ni denar, je samo zunanje znamenje, da čevelj žuli nekje drugje, globlje od žepa.

6. **Napak.** Na univerzi v Chicagi so študirali 40 ljudi, ki so v spanju brusili z zobmi. Izkazalo se je, da nobeden med njimi ni imel kakih duševnih motenj. Tako je ostalo nedognano, zakaj nekateri ljudje v spanju šripljejo z zobmi. Znanost torej še ne ve vsega.

7. **Napak.** Očesni specialisti so dognali, da slaba luč samo utruja očesne živce, ne napravi pa očem stalne okvare. Potreben počitek bo očem vrnil vso prejšnjo moč. Torej se ni treba čuditi, kako so mogli nekoč ljudje ob sveči in petrolejki toliko brati in pisati. Pa niti niso imeli — očal.

8. **Prav.** Preizkuse so delali v San Diegu. Moškim in ženskam so spuščali v telo sprva rahle, nato vedno močnejše pretrse z električnim tokom. Po dva moška napram eni ženski sta vzdržala brez težav zelo močne pretrse.

9. **Napak.** Slaven psiholog je dve leti študiral 100 zakonskih parov. Polovica je bila v srečnem zakonu, polovica ne. Zaključil je: Če je en partner tak, da rad drugemu streže, mora biti drug take vrste, da si rad dá postréči. Če oba samo strežeta, se med seboj uničujeta. Nobeden nima od svoje strežbe pravega notranjega zadoščenja.

10. **Napak.** V Ameriki so izkopali stotine okostij nekdanjih Indijancev. Zdravniška preiskavanja so dognala, da so bili Indijanci poprečno majhne postave, bolehní, imeli so kratko življenje, mnogi so trpeli na artritisu in posledicah gnilih zob.

"ADRIA"
KONTINENTALNI CENTER

736 George St., Sydney
Tel. 211-5462
v skupnosti z

**"ADRIA" POTNIŠKO
AGENCIJO**

vošči

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
vsem svojim naročnikom po Avstraliji

Imamo za vas knjige, časopise, plošče.

Nudimo postrežbo za potovanje
po morju ali po zraku vam in vašim.

"ADRIA" je največji center te vrste v
Avstraliji. Obiščite nas, domenite se z nami.

Naša radijska oddaja ob torkih zvečer
ob 9.04 na postaji 2KY Sydney

TRGOVINA POHISTVA

**HOLROYD FURNISHING
CO.**

403 GUILDFORD RD.

GUILDFORD, N.S.W.

Lastnika Albin in Justina P O R Š E K

Telefon: 632-9951.

Prijateljem in vsem rojakom voščiva ve-
sele božične praznike in srečno, blagoslov-
ljeno novo leto.

ALBIN IN JUSTINA

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001.

TELEFON 87-3854

1. Obrnite se na nas, če hočete imeti res pravilne prevode spričeval, delavskih knjižic in sploh vseh dokumentov.
2. Ravnajte se po načelu "svoji k svojim", kot to delajo drugi narodi. Zato naročajte vozne karte vseh vrst (za letala, ladje itd.) pri nas, saj pri nas ne stane vozna karta niti cent več kot drugje. Kdor naroči karto pri nas ali na čigar priporočilo dobimo naročilo, mu damo brezplačno informacije in nasvete v pravnih in poslovnih zadevah.
3. Darilne pošiljke (pakete) izvršujemo hitro in solidno. Če želite, vam pošljemo cenik.

ZASTOPNIK ZA VICTORIJU: ZASTOPNIK ZA N.S.W.:

ZASTOPNIK ZA QUEENSLAND:

MRS. M. PERSIC

MR. R. OLIP

MR. J. PRIMOŽIČ

704 INKERMAN RD.,
COULFIELD, VIC.
Tel. 50-5391

65 MONCUR ST.,
WOOLLAHRA, N.S.W.
Tel. 32-4806

39 DICKENSON ST.,
CARINA QLD. 4152

TURISTIČNA AGENCIJA

“PUTNIK”

72 Smith Street, Collingwood, VIC. 3066 — Lastnik: PAUL NIKOLICH

Priporočamo se za potovanja v Slovenijo po najnižjih cenah. Urejujemo vse potniške zadeve: potne liste, vize in druge dokumente.

Pripravljamo za vsak mesec skupinska potovanja v Slovenijo in druge kraje v Jugoslaviji

Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

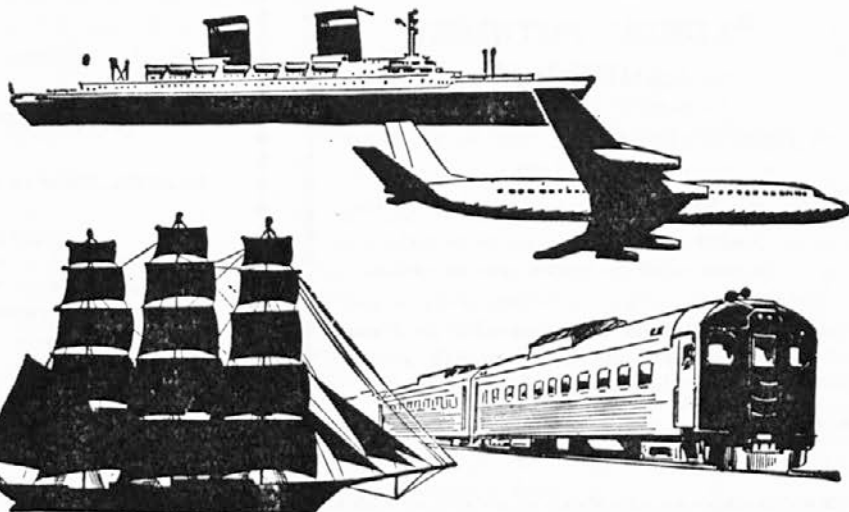
Priporočite nas svojim prijateljem.

Ako živite daleč od nas, vam vse uredimo po pošti.

PUTNIK ima zvezo z vsemi kraji v Jugoslaviji.

PUTNIK je edina samostojna agencija v Avstraliji.

Odprto imamo vsak dan od 9. dop. do 6. pop. Ob sobotah od 9. do 12, ob nedeljah od 10. dop. do 2. pop.

URADNIKI: Mr. P. Nikolich, Mrs. N. N. Nakova,
Miss L. Koren, Mr. R. Manevski.

TELEFON: 419-1584, 419-2163
PO urah: 41-5978 in 44-6733

PHOTO STUDIO

VARDAR

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno nove poročne obleke.

Odprto vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona:
41-5978. Izven ur: 44-6733

Lastnik: P. NIKOLICH

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

**UNIVERSAL
RECORD CO.**

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065

Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE RADIJSKO EMISIJO
ob sobotah 8.00 zvečer na

2CH — SYDNEY, Val 1170

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POŠILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

PRIMBEE AUTO SMASH

Lastnika

SLAVKO IN MILENA VAVPOTIČ

Priporočata se rojakom v Wollongongu
in okolici za popravila avtomobilskih karo-
serij.

Vsa popravila solidna in po zmernih cenah
Vozila so lahko zavarovana ali nezavarovana

2 Shellharbour Rd., Primbee, N.S.W.

TEL.: 42 — 784

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIZEK

**"GRANVILLE"
SMASH REPAIR"**

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo
Tel.: 632-4433 — 632-0349

Lepa bolničarka je imela na skrbi bolnika in
mu je merila žilo. Potožila je zdravniku: Moj
bolnik ni nič boljši. Vselej, ko mu merim žilo, mu
bije hitreje in hitreje. — Zdravnik je malo pomis-
lil in rekel: Preden mu greste merit žilo, naj mu
druga bolničarka zaveže oči. Bo pomagalo.

SLOVENSKA MESNICA ZA
WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

POZOR! POZOR!

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VIKTOR STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

MODROST IZ TALMUDA. — štirje so se pogovarjali: Pameten, čudak, svetnik in razbojnik. Pameten je rekel: "Kar je moje, je moje, kar je tvoje, je tvoje". Čudak je rekel: "Kar je moje, je moje, kar je tvoje, je moje." Svetnik je rekel: "Kar je tvoje, je tvoje, kar je moje je tvoje" Razbojnik: "Kar je moje, je moje, kar je tvoje, je moje".

NAJCENEJŠE POTOVANJE

Z ladjo: MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 350.00

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
BELGRAD — AVSTRALIJA \$ 822.70

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
ZAGREB — AVSTRALIJA \$ 836.60

Za podrobne informacije in tiskovine:

A L M A

POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vokal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002

GLAVNI AGENT ZA FIRMO "PUTNIK"

OLYMPIC EXPRESS

110 A Bathurst St., Sydney, 2000

Tel: 61-7121 ali 26-2191

PODRUŽNICA:

253 Elizabeth St., Sydney

Tel: 26-1134

★ Urejuje rezervacije za potovanje po morju in zraku

★ Nudi možnost dolgoročnega odplačevanja na nizek depozit

★ Izpolnjuje obrazce za sklepanje zakona, razne prošnje in tako dalje.

★ Ima na ponudbo zastopnika, ki vas lahko obišče in vam pomaga v raznih problemih.

OBRAČAJTE SE NA NAS!

Prva sosed: Ti ne veš, kako nerodni so moški. Moj mož ne more prav nobene reči napraviti, če mu jaz ne pomagam. — Druga sosed: Vem, rada verjamem. Tudi moj je tak. Še če si hoče kak gumb prišiti, mu moram jaz vdeti šivanko.

Lahko oskrbimo vse formalnosti
in potovanje za vaše družine in sorodstvo.

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE
(vključno železnica iz Ljubljane) \$ 471.75

Z letalom: LUBLJANA —
AVSTRALIJA \$ 608.80